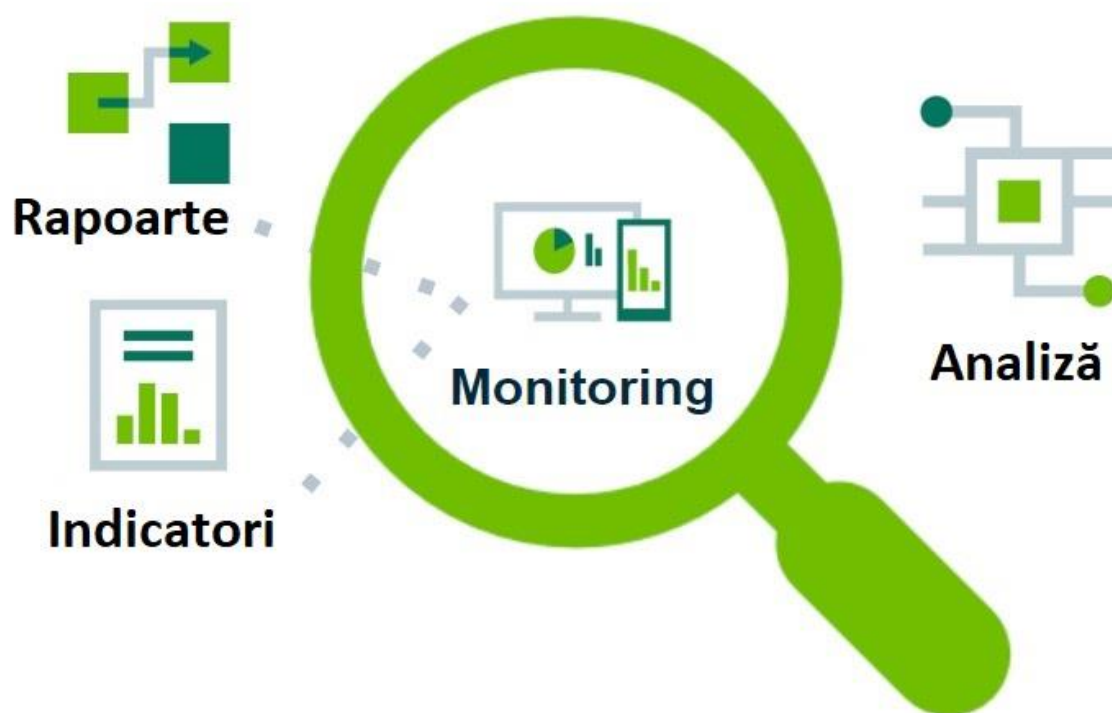

CONSILIUL MUNICIPAL CHIȘINĂU
DIRECȚIA GENERALĂ ECONOMIE, COMERȚ ȘI TURISM

NOTĂ ANALITICĂ
privind rezultatele monitoringului financiar și corporativ al
activității economico-financiare a întreprinderilor
municipale, societăților comerciale cu cota de participare a
Consiliului Municipal Chișinău în capitalul social
în anul 2024

Chișinău 2025

CUPRINS:

I. Prezentare generală	3
II. Rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare a Întreprinderilor municipale	5
III. Rezultatele monitoringului financiar al activității economico-financiare a societăților pe acțiuni în capitalul social al cărora Consiliul municipal deține cotă-parte	22
IV. Rezultatele monitoringului financiar al activității întreprinderilor municipale și societăților comerciale, aflate în procedură de insolabilitate/ lichidare, inactive economic	39
V. Monitoringul corporativ al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale și societăților comerciale	42
VI. Concluzii	47
VII. Anexe.	50

I. Prezentare generală

Întru executarea prevederilor art.76 alin. (3) din Legea finanțelor publice și responsabilității bugetar-fiscale nr.181/2014, art. 21 din Legea nr.121/2007 privind administrarea și deetatizarea proprietății publice, în conformitate cu Regulamentul cu privire la efectuarea monitoringului financiar și corporativ al întreprinderilor municipale, societăților comerciale cu cota de participare a Consiliului Municipal Chișinău în capitalul social, aprobat prin Decizia CMC nr.5/9 din 04.04.2024, Direcția generală economie, comerț și turism a efectuat monitoring-ul financiar și corporativ al activității economico - financiare pentru anul 2024 a întreprinderilor municipale și societăților comerciale în care Consiliul municipal Chișinău deține cotă-parte în capitalul social.

Potrivit Regulamentului cu privire la efectuarea monitoringului financiar și corporativ al întreprinderilor municipale, societăților comerciale cu cota de participare a Consiliului Municipal Chișinău în capitalul social, monitoringul financiar și corporativ, are drept obiectiv prelucrarea și valorificarea informației obținute de către toate părțile implicate în proces, evaluarea și analiza riscurilor aferente activității economico-financiare a întreprinderilor municipale, societăților comerciale cu cota de participare a CMC în capitalul social, pentru sporirea eficienței utilizării patrimoniului public administrat de către entitățile vizate precum și gestionarea eficientă și eficace a mijloacelor și fluxurilor financiare, inclusiv a alocațiilor oferite din bugetul municipiului Chișinău.

În vederea perfectării Raportului dat au fost acumulate informații de la Agenția Servicii Publice, Inspectoratul Fiscal de Stat, Biroul Național de Statistică, Direcția generală finanțe a CMC și Direcția management financiar al Primăriei municipiului Chișinău.

La situația din 31.12.2024, conform datelor din Registrul patrimoniului public al Agenției Proprietății publice, sunt incluse **62** întreprinderi cu cota de participare a CMC în capitalul social:

- **35** întreprinderi municipale cu statut activ(*Anexa nr.1*), cu capitalul social de 1 124 371,8 mii lei;
- **22** întreprinderi municipale în proces de insolabilitate, cu capitalul social de 5597,4 mii lei;
- **5** întreprinderi municipale în proces de lichidare, cu capitalul social de 57,3 mii lei. (*Anexa nr.1 (a)*).

De asemenea, conform Registrului patrimoniului public, Consiliul municipal Chișinău deține cote-părți în capitalul social la **14** societăți comerciale:

- **8** societăți comerciale cu statut activ(*Anexa nr.2*), cu capitalul social de 700 793,8 mii lei, (S.A. "Agenția municipală de ipoteca din Chișinău", S.A.

"Apa-Canal Chişinău", S.A. "Combinatul auto nr.4", S.A. "Franzeluta", S.A. "Edilitate", S.A. Magazinul de tip închis "Moda", S.A. "Mina din Chişinău", S.A. "Taxi-Service");

- 6 societăți pe acțiuni, cu cota municipiului în capitalul social în mărime de 155 467,0 mii lei sunt la moment în proces de faliment /insolvabilitate sau inactive (*Anexa nr.2 a*). (Întreprinderea de difuzare a presei „Omniapresa” , S.A."Business Incubator Alfa", S.A. "Combinatul de produse cerealiere din Chişinău", S.A. "Autocomtrans", S.A. "Termocom", S.A. Întreprinderea Alimentației Publice "Guguța").

**Informația consolidată privind numărul întreprinderilor municipale
și societăților comerciale în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte
conform Registrului patrimoniului public, la 01.01.2025**

Tabelul nr.1

Entități	Î.M.		S.A.		
	Unit.	Capital social (mii lei)	Unit.	Cu cota CMC în capitalul social	
				Capital social (mii lei)	
				Total	Cota-parte publică
Total conform Registrului patrimoniului public al ASP	62	1 130 026,5	14	856 260,8	683 208,4
Dintre care:					
În procedură de insolvență/faliment	22	5597,4	4	151 321,9	25 423,5
În procedură de lichidare/inactive	5	57,3	2	4145,1	3 975,3
Entitățile active supuse monitorizării pentru anul 2024	35	1 124 371,8	8	700 793,8	653 809,6

Monitoringul activității economico - financiare pentru anul 2024 a fost efectuat la 76 de entități (*Anexele nr. 1 și 2*), cu cotă de participare a CMC în capitalul social al acestora, în mărime totală de **1 813 234,9** mii lei, dintre care:

- 35 întreprinderi municipale (Î.M.) **active** cu capitalul social în mărime totală de 1 124 371,8 mii lei, fondator al cărora este Consiliul municipal Chişinău (CMC);
- 8 societăți pe acțiuni (S.A.) **active**, a căror capital social pentru anul 2024 constituie 700 793,8 mii lei, în care, Consiliul Municipal Chişinău deține cote-părți în mărime totală de 653 809,6 mii lei, după cum urmează:
 - S.A. „Apă- Canal Chişinău” - în care CMC deține 100% din acțiuni, cota parte fiind de 611 915,2 mii lei;
 - S.A. "Mina din Chişinău" – 96,62%, cu cota parte de 29 014,1 mii lei;
 - S.A. „Combinatul Auto nr. 4” – 64,22%, cu cota parte în valoare de 4 455,8 mii lei;
 - S.A. „Edilitate” – 63,09% sau 3 275,0 mii lei;
 - S.A. Magazinul de tip închis „Moda” - 50,98 % sau 7,2 mii lei;

- S.A. „Taxi-Service” – 39,9 % sau 3 459,0 mii lei;
- S.A. "Agenția municipală de ipoteca din Chișinău"- 33,33% sau 200,0 mii lei;
- S.A. „Franzețuța”–3,96 % sau 1 483,1 mii lei.
- 22 întreprinderi municipale de gestionare a fondului locativ (Î.M.G.F.L.) care se află în proces de insolvență, a căror capital social constituie 5 597,3 mii lei;
- 4 societăți pe acțiuni, cu cota municipiului în capitalul social în mărime de 151 321,954 mii lei, care sunt la moment *în proces de lichidare/faliment sau insolvență* (S.A. "Autocomtrans"- cota de 58,24% în capitalul social sau 1 658,1 mii lei, S.A. "Combinatul de produse cerealiere din Chișinău"- cota de 0,64% sau 743,9 mii lei, S.A. „Termocom” -70,93% sau 23 015,9 mii lei, Întreprinderea de difuzare a presei "Omniapresa" S.R.L. cu cota parte de 5,5 sau 5,5 mii lei).
- 2 societăți pe acțiuni, care sunt inactive/lichidare "Business Incubator Alfa" SA, cu cota municipiului în capitalul social - 98,54%, în valoare de 3 392,0 mii lei; S.A. Întreprinderea Alimentatiei Publice "Guguta" -cota de 583,3 mii lei sau 82,97 %.

II. Monitoring-ul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale (Anexa nr.3)

În cadrul prezentei note analitice, din totalul întreprinderilor municipale înregistrate în Registrul patrimoniului public (62), a fost analizată activitatea economică a 35 de întreprinderi municipale active.

Activele întreprinderilor municipale

Tabelul nr 2

Indicatori	2023, mii lei	Cota parte %	2024, mii lei	Cota parte %	abateri, mii lei +/-
Active imobilizate	3 997 675,50	84,23	3 824 223,1	81,95	-173 452,4
Active circulante	748 593,90	15,77	842 406,90	18,05	93813,1
Total active	4 746 269,40	100,00	4 666 630,10	100,00	-79 639,3

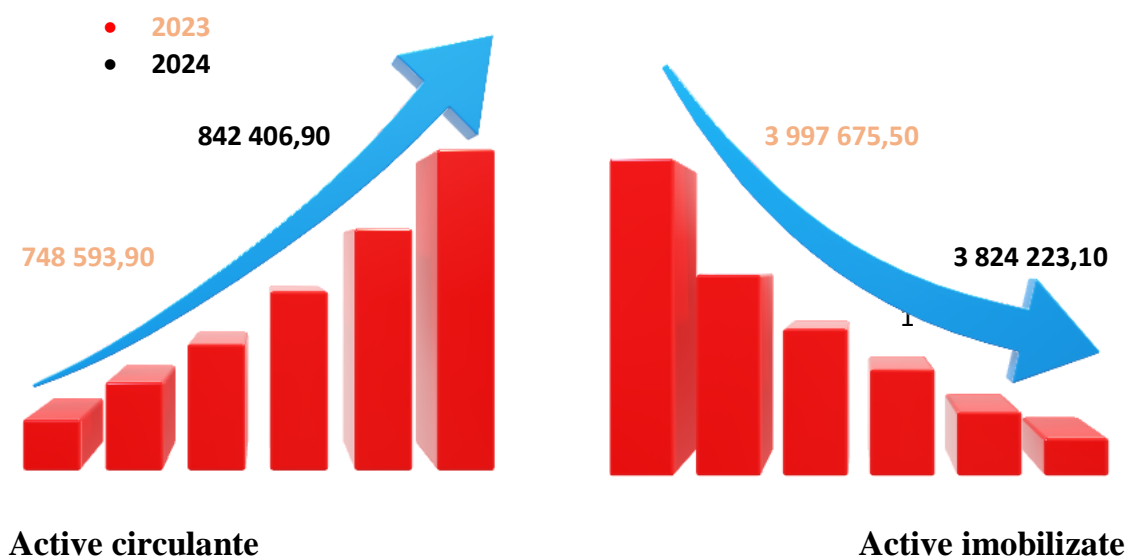
Tabelul prezentat reflectă evoluția activelor Î.M. în perioada anilor 2023-2024, evidențiind două categorii principale de active: active imobilizate și active circulante.

Activele immobilizate sunt resursele pe termen lung ale companiei, precum echipamente, clădiri, terenuri sau alte bunuri care nu sunt destinate vânzării într-o perioadă scurtă de timp. Acestea sunt esențiale pentru desfășurarea activității și pentru generarea de venituri pe termen lung. În anul 2024 activele immobilizate au înregistrat o scădere semnificativă, față de anul precedent 2023, pe când *activele circulante* - resursele companiei care sunt destinate să fie transformate în numerar sau consumate într-o perioadă scurtă de timp (sub un an), cum ar fi stocurile, creanțele și numerarul, au înregistrat o creștere.

Per ansamblu, volumul total al activelor gestionate de întreprinderile municipale a scăzut cu 79.639,3 mii lei. Această diminuare este determinată în principal de scăderile înregistrate de întreprinderile din sectorul transportului public și construcțiilor capitale. Cele mai mari scăderi se remarcă la Î.M. „Regia transport electric”, Î.M. „Parcul urban de autobuze” și Direcția construcții capitale, cu o reducere de peste 50 000 mii lei fiecare. În contrast, întreprinderile din domeniul serviciilor locative, cum ar fi „Î.M. „Infocom” sau Î.M. „Liftservice” au reușit să-și majoreze valoarea activelor totale cu peste 5000 mii lei fiecare, ÎM Regia Autosalubritate” cu aproximativ 60 mil lei. Cu toate acestea, rentabilitatea generală a activelor rămâne negativă -1,6, reflectând o performanță economică modestă a întreprinderilor municipale.

Structura activelor Î.M.

Fig.nr.1

În tabelul de mai jos, sunt reflectate entitățile cu cele mai semnificative creșteri și scăderi ale activelor totale în anul 2024, comparativ cu anul precedent.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale activelor totale Î.M.

Tabelul nr.3

Nr.	Întreprinderile cu cele mai mari majorări ale activelor	Valoarea majorării (mii lei)	Întreprinderile cu cele mai mari diminuări ale activelor	Valoarea diminuării (mii lei)
1	Î.M. Regia „Autosalubritate”	59 249,0	Î.M. Direcția Construcții Capitale	-65 367,5
2	ÎM „Infocom”	5326,3	Î.M. Regia transport electric	-52 814,5
3	ÎM „Liftservice”	5 038,0	Î.M. Parcul urban de autobuze	-52 357,0
4	ÎM „Piața centrală	4 275,3	Î.M. Spații Verzi	-5 302,0
5	Î.M. CN de Creație „Satul Moldovenesc”	4 621,5	Î.M. „Adolescența RC”	-1 275,4
6	Î.M. Centrul stomatologic municipal	4 098,2	Î.M. Lumteh	-1 227,4
7	Î.M. Chișinăuproiect	3 899,4	ÎM „ Primtrans	-98,4
8	Î.M. „Grădina Zoologică”	1 575,4	Î.M. Centrul Lingvistic	-75,9
9	Î.M. „Direcția Parcurilor Cultură și Odihnă”	1 368,4	Î.M. Regia Comunal- Locativă Durlești	-33,0
10	Î.M. de alimentație publică „Bucuria EL”	1 209,3	Î.M. „Binefăcătorul”	-23,4

Informația privind creanțele și datoriile întreprinderilor municipale

În perioada analizată, întreprinderile municipale din Chișinău au înregistrat o scădere remarcabilă a creanțelor și a datoriilor totale, în paralel cu o creștere a veniturilor din vânzări în unele sectoare. Cu toate acestea, persistă dezechilibre semnificative între nivelul creanțelor, capacitatea de colectare a acestora și volumul datoriilor acumulate, în special în sectoarele de transport public, salubritate și construcții capitale.

Evoluția creanțelor înregistrează o scădere totală de 41 817 mii lei, având o conotație pozitivă în general, denotă măsuri îmbunătățite de colectare sau politici de lichidare a arieratelor (datoriilor bănești aflate în restanță). Cea mai semnificativă scădere s-a înregistrat în sectorul transportului public (-32 071,8 mii lei), dar în mod disproporționat se mențin creanțe mari la ÎM Parcul Urban de Autobuze și ÎM RTEC.

Durata de colectare a creanțelor a crescut alarmant la 2 entități la ÎM Direcția Construcții Capitale – durata de colectare de 337 zile, și ÎM Primtrans – 328,6 zile, mult peste nivelul sustenabil. Reducerea creanțelor este benefică, dar nu suficientă. Când durata de colectare depășește 90 zile, riscul de neîncasare crește exponențial. Este nevoie de o abordare diferențiată: unele întreprinderi cu venituri modeste mențin creanțe mari în raport cu cifra de afaceri (ex. ÎM Liftservice, și ÎM Primtrans).

Evoluția datoriilor se manifestă prin diminuare totală cu 10 323 mii lei față de anul precedent. Însă în termeni absoluți, nivelul datoriilor rămâne foarte ridicat, având valoarea de 1640457,0 mii lei, ceea ce afectează capacitatea de investiție și funcționare a întreprinderilor. Cele mai mari datorii aparțin:

- ✓ Direcției Construcții Capitale – peste 780 637,3 mii lei;
- ✓ Regiei Autosalubritate – peste 238 910,8 mii lei;
- ✓ RTEC – peste 210 663,8 mii lei.

Datoriile față de buget s-au redus considerabil cu 74 992,8 mii lei, ceea ce denotă o tendință pozitivă de guvernare financiară a întreprinderilor.

Volumului creditelor bancare au marcat o creștere cu aproape 12 728,4 mii lei, ceea ce arată o dependență crescută de finanțări externe. Datoriile față de buget au fost diminuate semnificativ, ceea ce reduce presiunea fiscală și riscul de penalizări.

Deși scăderea ușoară a datoriilor totale e un semnal pozitiv, creșterea creditelor bancare poate ascunde o reeșalonare și nu o reducere reală a poverii financiare. Este necesară o reevaluare a planurilor de rambursare, în special în întreprinderile cu datorii istorice mari.

Se recomandă introducerea unor limite bugetare clare pentru acumularea de datorii noi, mai ales în sectoarele care nu pot genera venituri comerciale directe (ex: domeniul cultură, alimentație publică).

Durata de colectare a creanțelor : Media pe total întreprinderi este de 30,3 zile – un rezultat relativ bun, dar care maschează dezechilibre majore între sectoare. Întreprinderi cu durată foarte mare de peste 90 de zile:

- ✓ ÎM Direcția Construcții Capitale – 337 zile
- ✓ ÎM Primtrans – 328,6 zile
- ✓ ÎM Liftservice – 87,5 zile

Întreprinderile cu eficiență în colectare mai mică de 10 zile sunt: Î.M. Grădina Zoologică, Î.M. Combinatul Servicii funerare, Î.M. Servicii Locative Râșcani.

Opinii: Durata medie de colectare a creanțelor este un indicator critic pentru fluxul de numerar. Perioadele foarte mari semnaleză ineficiență, lipsa presiunii contractuale sau toleranță excesivă față de debitori cronici. Este necesar un sistem unitar de raportare și urmărire a creanțelor, inclusiv prin digitalizare.

Analiza detaliată a creanțelor curente ale Î.M. în anul 2024

Creanțele reprezintă drepturi ale unei entități economice de a încasa sume de bani de la terți (alte companii, instituții, persoane fizice) în baza unor contracte de livrări de bunuri sau servicii efectuate. Cu alte cuvinte, ele sunt sumele de bani pe care debitorii le datorează întreprinderilor municipale.

Indicatori	2023 (mii lei)	2024 (mii lei)	Abatere (±)
Creanțe	241.567,9	199.750,8	-41.817
Datorii totale	1.650.780,2	1.640.457	-10.323
Datorii față de buget	112.227,5	37.234,7	-74.993
Credite bancare	69.901,7	82.629	+12.728
Venituri din vânzări 2024	—	2.620.114	—
Durata medie de colectare creanțe	—	30,3 zile	—

Valoarea creanțelor reflectă eficiența în încasarea banilor, disciplina financiară a partenerilor și lichiditatea întreprinderii.

Conform datelor analizate din situațiile financiare ale întreprinderilor municipale din Chișinău, s-a constatat următoare devieri semnificative ale creanțelor:

Scăderi importante ale creanțelor:

1. La întreprinderile din domeniul transportului public cu o diminuare totală a creanțelor cu -32 071,8 mii lei
 - Î.M. „Parcul urban de autobuze” -25 512,7 mii lei;
 - Î.M. „Regia transport electric” -6 559,1 mii lei;
2. Î.M. „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” scădere -13 855,7 mii lei
3. Î.M. „Exdrupo” a scăzut cu -14 861,4 mii lei.

Creșteri notabile ale creanțelor s-au înregistrat la:

1. Î.M. „Regia Autosalubritate” – +7 350,9 mii lei
2. Î.M. „Liceist” – +2 801,2 mii lei
3. Î.M. „Bucuria EL” – +2 168,7 mii lei
4. Î.M. „Parcul Dendrariu” – +1357,0 mii lei.
5. Î.M. „Supravegherea și protecția animalelor” – +1 092,5 mii lei

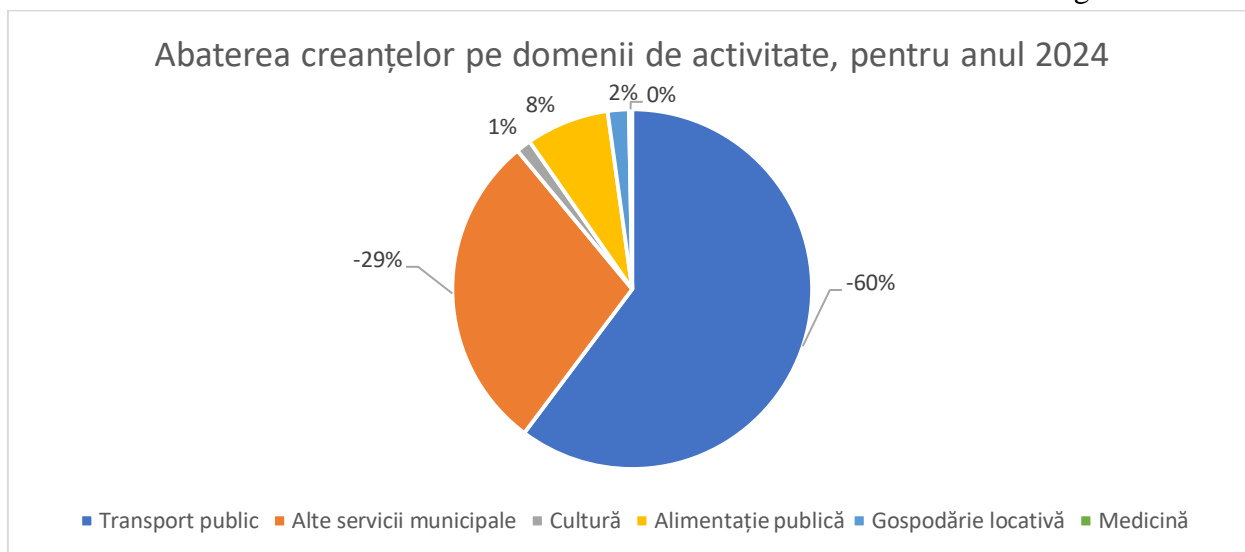
Comparativ, pe domeniu de activitate, creanțele pentru anul 2024 cu abaterile față de 2023, se prezintă astfel.

Tabelul nr.5

Domeniu	Creanțe 2023	Creanțe 2024	Abatere	Observație
Transport public	110.758,0	78.686,1	-32.071,8	Scădere semnificativă
Alte servicii municipale	119.369,5	104.072,3	-15.297,2	Scădere moderată
Cultură	642,9	1.359,5	716,6	Creștere importantă
Alimentație publică	4.573,3	8.553,1	+3.979,8	Dublare a creanțelor
Gospodărie locativă (ÎMGFL)	5.486,4	6.497,9	+1.011,5	Creștere ușoară
Medicină	737,8	581,8	-156	Scădere neînsemnată

Structura creanțelor curente ale Î.M. în anul 2024 este reflectată în figura de mai jos.

Fig.nr.2

Analiza structurii pasivelor întreprinderilor municipale în dinamică

Analiza comparativă a principalelor elemente de bilanț între anii 2023 și 2024 evidențiază un ușor declin a poziției financiare, în special la nivelul capitalului propriu, care a înregistrat o scădere de aproximativ -73 mil lei. Această diminuare este influențată în principal de creșterea pierderii înregistrate, care s-a diminuat cu cca – 144 mil lei, ceea ce reflectă o scădere a performanței financiare. Capitalul social și neînregistrat a crescut cu cca 107 mil lei, semn că există un aport nou de capital care urmează a fi înregistrat. Totalul pasivelor a scăzut, datorită reducerii datoriilor curente și a unei scăderi ușoare a datoriilor totale. Provizioanele au crescut cu 7 mil lei, ceea ce indică o evaluare mai prudentă a riscurilor sau obligațiilor viitoare.

Tabelul nr.6

Categorie	Total 2023 mii lei.	Total 2024 mii lei.	Abaterea, +/-, mii lei.
Capital social și neînregistrat	2 592 121,0	2 699 563,0	107 442,0
Prime de capital	9	9	0
Rezerve	45 802,9	53 108,7	7 305,8
Profit (pierdere)	-213 454,0	-357 262,7	-143 808,6
Rezerve din reevaluare	84 519,5	84 519,5	0
Alte elemente din capital propriu	553833,1	509957,5	-43875,6
Total capital propriu	3062831,5	2989895,0	-72936,5
Datorii pe termen lung	1182876,3	1202631,3	19755,0
Datorii curente	469258,9	437843,7	-31415,2
Total Datorii	1650780,2	1640475,0	-10323,2
Provizioane	12704,4	19730,7	7026,3
Pasive	4727671,1	4650100,8	-77570,3

Analiza capitalului propriu

Patrimoniul net (capitalul propriu) al întreprinderilor municipale supuse analizei, la finele perioadei de gestiune a constituit 2 989 895,0 mii lei (din tabelul nr.6). Comparativ cu începutul perioadei de gestiune, cum am menționat mai sus la general se atestă o diminuare a capitalului propriu, cu toate acestea câteva întreprinderi au înregistrat majorări semnificative. În tabelul de mai jos sunt specificate întreprinderile, care în anul 2024 au înregistrat cele mai mari devieri ale capitalului propriu.

Cele mai considerabile majorări și diminuări ale capitalului propriu la Î.M.

Tabelul nr.7

Nr.	Denumirea Î.M. cu cele mai mari majorări	Capital 2024 (mii lei)	Nr.	Denumirea Î.M. cu cele mai mari diminuări	Capital 2024 (mii lei)
1	Î.M. "Regia Exdrupo"	1 424 190,0	1	Î.M. Direcția construcții capitale	-11 887,8
2	Î.M. "Regia transport electric"	579 669,4	2	Î.M. "Regia Comunal-Locativă Durlești"	-47,6
3	Î.M. "Parcul urban de autobuze"	376 076,9	3	Î.M. "Centrul Lingvistic"	-17,8
4	Î.M. Regia „Autosalubritate”	170 574,1	4	Î.M. CCAD "Casa Limbii Române"	-4,1
5	Î.M. Asociația spațiilor verzi	101 313,2	5	-	-

Totodată, atenționăm asupra faptului că, **3 întreprinderi municipale** din cele vizate mai sus înregistrează capital propriu negativ mai mult de trei ani consecutivi: Î.M. "Direcția construcții capitale a Primăriei municipiului Chișinău", Î.M. Casa Limbii Române "Nichita Stănescu", și Î.M. Regia Comunal-Locativă Durlești, iar, în conformitate cu prevederile art. 5, alin. (5) al Legii 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, *"Dacă, la expirarea a 3 ani consecutivi de administrare, valoarea activelor nete ale întreprinderii de stat/municipale va fi mai mică decât mărimea capitalului social, fondatorul va adopta una dintre următoarele hotărâri: reducerea capitalului social, respectând limita legală (nu mai mic de 5000,0 lei)/ transmiterea unor bunuri sau mijloace bănești în calitate de aport la capitalul social/ dizolvarea întreprinderii de stat/municipale, dacă activele nete sunt sub limita de 5000,0 lei."*

Denumirea Î.M.	Mărimea capitalului propriu, mii lei				
	2020	2021	2022	2023	2024
Î.M. Direcția construcții capitale a Primăriei municipiul Chișinău	-4 599,4	-6 978,2	-10 381,5	-12 004,0	-11 887,8
Î.M. Regia Comunal-Locativă Durlești	-146,4	-162,6	-171,3	-171,3	-47,6
Î.M. Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”	-30,7	-23,7	-80,5	-61,5	-4,1

Astfel, înregistrarea valorilor negative a capitalului propriu pe o perioadă îndelungată poate conduce la mai multe riscuri pentru o întreprindere, printre care cel mai mare este riscul întâmpinării dificultăților în achitarea cu furnizorii, achitarea plăților salariale și alte obligații, ceea ce ar putea conduce la proceduri de insolvență.

De asemenea, entitățile în cauză pot pierde oportunități de creștere și dezvoltare din cauza dificultăților financiare, ceea ce ar putea afecta competitivitatea acestora pe termen lung.

Pentru a evita aceste riscuri, este important a fi efectuată o gestionare financiară atentă de către administratorii întreprinderilor menționate, precum și se necesită a fi luate măsuri pentru corectarea situațiilor financiare a entităților, înainte ca problemele să devină critice. Consultarea unui expert financiar sau contabil poate fi utilă în această situație.

La fel, menționăm că, în conformitate cu prevederile art. 4, alin. (1) al Legii 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală *Capitalul social al întreprinderii de stat/municipale nu poate fi mai mic de 5000 de lei*. Dar la 2 întreprinderi capitalul social nu atinge valoarea de 5000 lei: Î.M. Casa Limbii Române „Nichita Stănescu” – 1000 lei; Î.M. Instituția Națională Teatrul Municipal „Satiricus – Ion Luca Caragiale” – 4909 lei.

Analiza datoriilor față de buget

Datorii față de buget – obligațiile financiare ale întreprinderilor față de bugetul public (impozite, contribuții, etc).

Analiza comparativă a datoriilor la buget pentru anul 2024 față de anul 2023 ne arată o scădere cu -74 992,8 mii lei, având la 31.12.2023 suma de 112 227,5mii lei, pe când la 31.12.2024 datoriilor față de buget au constituit 37 234,7 mii lei. Datoriile la buget au scăzut substanțial indicând îmbunătățiri în conformarea fiscală a întreprinderilor. Această evoluție pozitivă indică un efort susținut al întreprinderilor în plata obligațiilor fiscale, o îmbunătățire a gestiunii financiare.

Întreprinderi cu majorări ale datoriilor la buget:

- Î.M. „Direcția Construcții Capitale” +1195,1 mii lei;
- Î.M. „Lumteh” +738,0 mii lei;
- Î.M. „Regia transport electric” +706,6 mii lei;
- Î.M. „Combinatul servicii funerare” +203,7 mii lei;
- Î.M. „Centrul stomatologic municipal” +174,3 mii lei;
- Î.M. servicii locative „Buiucani” +139,1 mii lei;
- Î.M. servicii locative „Botanica” +134,0 mii lei.

Întreprinderi cu diminuări semnificative ale datoriilor la buget:

- Î.M. „Exdrupo” -57 447,6 mii lei;
- Î.M. „Regia Autosalubritate” -21 000,3 mii lei;
- Î.M. „Liceist” -395,4 mii lei;
- Î.M. „Dir. Parcuri, Cultură și Odihnă” -177,4 mii lei;
- Î.M. „Infocom” -70,7 mii lei;
- Î.M. „Piața centrală” -41,0 mii lei.

Deși avem o evoluție pozitivă în scăderea datoriilor față de buget, unele întreprinderi au continuat să acumuleze datorii, în special în domeniul construcțiilor și transportului, ceea ce poate genera presiuni asupra bugetului municipal. Este necesară o intervenție managerială în cazul întreprinderilor cu creșteri constante ale datoriilor, pentru a preveni escaladarea situației.

Analiza datoriilor pe termen lung

Datorii pe termen lung reprezintă obligațiile financiare ale unei entități care trebuie achitate într-o perioadă mai mare de un an. Aceste datorii pot include împrumuturi, obligațiuni, credite bancare, sau orice alt tip de obligație de plată care se extinde pe o perioadă mai lungă de 12 luni. De obicei, datoriile pe termen lung sunt utilizate pentru finanțarea investițiilor pe termen lung, cum ar fi achiziția de active fixe sau pentru refinanțarea unor proiecte extinse.

Pe parcursul anului 2024 valoarea datoriilor pe termen lung la întreprinderile municipale înregistrează atât creșteri cât și diminuări ale acestora, cea mai semnificativă creștere a datoriilor de 109 665 mii lei este la Î.M. Regia „Autosalubritate”, ceea ce reflectă rezultatul creditelor bancare în sumă de 82 629,1 mii lei comparativ cu finele anului 2023 care a avut suma creditelor bancare de 61 900,7 mii lei, fiind în creștere cu 20 728,4 mii lei.

O ușoară scădere a datoriei în comparație cu anul 2023 se atestă și la Î.M. Direcția construcții capitale a Primăriei mun. Chișinău, dar totuși s-a păstrat la un nivel ridicat. Ceea ce constată continuarea unor lucrări mari de infrastructură în oraș. Diminuări ale datoriilor pe termen lung avem la Î.M. Regia transport

electric, care a înregistrat o scădere considerabilă a datoriilor (- 9.645 mii lei), ceea ce indica o eficientizare a managementului financiar.

Î.M. Rețelele electrice de iluminat "Lumteh" a avut o reducere minoră de 53,2 mii lei, datoriile nu au fost un factor major al întreprinderii.

Î.M. "Combinatul servicii funerare" a avut o scădere substanțială a datoriilor pe termen lung, reflectând o reducere a necesității de împrumuturi pentru modernizările întreprinderii.

Î.M. de alimentație publică "Adolescența - RC" a înregistrat o reducere semnificativă a datoriilor, ceea ce demonstrează îmbunătățirea poziției întreprinderii în domeniul de activitate.

Informația privind întreprinderile municipale care au înregistrat majorări și diminuări mai importante ale datoriilor pe termen lung pentru anul 2024, o avem prezentată în tabelul de mai jos, tabelul cu nr. 9; celelalte 26 de întreprinderi municipale au rezultatul abaterii pe zero.

Întreprinderile municipale care au înregistrat majorări și diminuări ale datoriilor pe termen lung pentru anul 2024

Tabelul nr. 9

Nr. d/o	Denumirea	Datorii pe termen lung 2023	Datorii pe termen lung 2024	Abaterea
1	Î.M. "Regia transport electric"	14844,9	5200	-9644,9
2	Î.M. Regia „Autosalubritate”	107386,4	217051,3	109664,9
3	Î.M. Rețelele electrice de iluminat "Lumteh"	14530,4	14477,2	-53,2
4	Î.M. "Primtrans"	9349	9409	60
5	Î.M. Direcția construcții capitale a Primăriei mun. Chișinău	814025	748930,7	-65094,3
6	Î.M. "Combinatul servicii funerare"	17524,5	9472,2	-8052,4
7	Î.M. Centrul Național de Creație "Satul Mold. Buciumul"	4294,3	4462,3	168
8	Î.M. de alimentație publică "Adolescența - RC"	9313,2	1950,5	-7362,8
9	Î.M. Centrul stomatologic municipal	0	69,7	69,7

Remunerarea adecvată a angajaților, precum și oferirea condițiilor de muncă mai bune contribuie la motivarea acestora să depună eforturi suplimentare și să ofere o calitate superioară bunurilor și serviciilor, fapt care va asigura o creștere a productivității și a performanței în ansamblu.

Cele mai înalte salarii pe Î.M., care au depășit salariul mediu pe economie, în anul 2024 le înregistrează următoarele întreprinderi:

Tabelul nr.10

Denumirea entității	2023, lei	2024, lei	Abateri, +/-, lei
Î.M. "Parcul urban de autobuze"	16 204,0	19 813,9	3 609,9
Î.M. Rețelele electrice de iluminat "Lumteh"	15 704,0	17 198,4	1 494,4
Î.M. "Liftservice"	15 556,0	18 515,2	2 959,2
Î.M. "Infocom"	15 488,0	16 977,6	1 489,6
Î.M. "Regia transport electric"	15 065,0	18 076,2	3 011,2
Î.M. "Regia exploatare a drumurilor și podurilor "Exdrupo"	14 903,0	17 562,1	2 659,1
Î.M. Servicii locative sectorul Botanica	14 262,0	16 147,5	1 885,5
Î.M. "Combinatul servicii funerare"	14 120,0	17 867,9	3 747,9
Î.M. Servicii locative sectorul Buiucani	14 093,0	18 411,1	4 318,1
Î.M. "Piața centrală"	12 781,0	14 890,1	2 109,1
Î.M. Institutul municipal de proiectări "Chișinăuproiect"	12 738,0	12 430,6	-307,4

Ținem să menționăm că deși Î.M. Chișinăuproiect are un salariu mediu lunar atractiv, aceasta înscrie scăderi ale salariului doi ani consecutiv, fiind micșorat în anul 2023 cu -115,0 lei și în anul de referință cu -307,40 lei

Analiza fluctuației de cadre în Î.M.

Comparând datele privind numărul mediu de salariați la întreprinderile municipale din Chișinău din anul anul 2024, cu cele pentru anul 2023, pe diverse domenii de activitate, obținem următoarele date:

1. Total servicii transport de pasageri

Numărul total de angajați în acest sector (compus din ÎM „Parcul urban de autobuze” și ÎM „Regia transport electric”) este de 3.321 persoane în 2023 și de 3.341 persoane în 2024. Majorarea este de 20 de persoane, cu o creștere ușoară de 6%, față de anul 2023.

2. Lucrări și servicii:

În această categorie sunt incluse întreprinderi din domeniul cărora ține întreținerea infrastructurii, salubritate, gestionarea parcurilor, protecția animalelor și altele. De exemplu, ÎM "Regia Autosalubritate" și ÎM "Lumteh" au un număr constant de angajați, iar pentru întreprinderile, cum ar fi ÎM „Piața centrală” și ÎM „Grădina Zoologică”, numărul de angajați este în scădere.

Numărul total de angajați din acest sector este de 2.362 de persoane în 2023 și de 2.358 în anul 2024, ceea ce reprezintă o scădere de -0,2% sau de 4 persoane.

3. Cultură:

În întreprinderile teatral-concertistice „Teatrul municipal de păpuși 'Guguță’” și „Teatrul Național 'Satiricus’” și ÎM Centrul de Creatie "Buciumul", numărul de angajați scade de la 196 în anul 2023 la 174 în 2024, cu diminuare semnificativă de 22 de persoane sau -11,2%.

4. Alimentație publică :

În întreprinderile municipale de alimentație publică scade numărul de salariați de la 684 în anul 2023, până la 656 în anul 2024, cu o scădere totală de 28 de persoane sau -4,1%.

5. ÎMGFL și ÎMSL:

În Întreprinderile municipale de servicii locative din sectoarele orașului, precum și ÎMFFL nr. 7 numărul de angajați crește cu 14,4%, de la 397 în anul 2023 la 454 în anul 2024.

6. Medicină:

Se referă la instituția medicală „Centrul stomatologic municipal”. Aici, numărul de angajați scade de la 243 în anul 2023, până la 209 în anul 2024, s-a micșorat numărul de angajați cu 34 de persoane (-14,0%).

Per ansamblu, numărul total de angajați în toate domeniile de activitate a scăzut cu 11 persoane, de la 7.203 în anul 2023 la 7.192 în 2024, ceea ce reprezintă -0,2%.

Informația privind venitul din vânzări, profit/pierdere netă, rentabilitatea vânzărilor a întreprinderilor municipale.

Veniturile din vânzări, sunt veniturile obținute din vânzarea bunurilor și serviciilor oferite de către întreprinderi. Urmare a examinării datelor cu privire la veniturile din vânzări pentru anul 2024 și comparându-le cu cele din anul 2023, se prezintă lista întreprinderilor care au înregistrat cele mai mari creșteri procentuale ale veniturilor din vânzări pentru bunurilor și serviciilor prestate de acestea.

Întreprinderile cu creșteri procentuale considerabile ale veniturilor

Tabelul nr.11

Nr. d/o	Denumirea	Venituri 2023 (mii lei)	Venituri 2024 (mii lei)	Abatere + / - (mii lei)	% Creștere
1	Î.M. "Supravegherea și protecția animalelor"	6 292,00	9 937,50	3.645,5	157,90%

2	Î.M. Institutul de proiectări "Chișinău-proiect"	15 120,6	21 599,5	6 478,9	142,8
3	Î.M. Servicii locative sectorul Botanica	20 720,0	28 785,7	8 065,7	138,9
4	Î.M. Servicii locative sectorul Ciocana	18 949,5	25 263,0	6 313,5	133,3
5	Î.M. Servicii locative sectorul Centru	16 240,9	21 515,9	5 275,0	132,5
6	Î.M. Servicii locative sectorul Buiucani	25 558,2	33 232,4	7 674,2	130,0
7	Î.M. "Direcția construcții capitale a Prim mun Chișinău"	3 846,40	4 934,80	1 088,50	128,30%
8	Î.M. "Combinatul servicii funerare"	46 524,80	58 205,70	11 681,00	25,10%
9	Î.M. Inst. Naț. Teatrul Mun. "Satiricus - Ion Luca Caragiale"	2 950,40	3 638,20	687,8	123,30%
10	Î.M. Servicii locative sectorul Râșcani	23 651,2	29 104,5	5 453,3	123,1
11	Î.M. "Regia Exdrupo"	163 287,40	184 790,20	21.502,8	113,20%

În ansamblu, veniturile din vânzări ale întreprinderilor municipale în anul 2024 au înregistrat o creștere de aproximativ 4% față de anul 2023. Aceasta indică o tendință pozitivă pentru majoritatea sectoarelor, ce reflectă o creștere a cererii pentru serviciile respective, și o îmbunătățire a activităților de vânzare.

Totuși există și sectoare care au înregistrat scăderi semnificative ale veniturilor, (precum Î.M. Rețelele electrice de iluminat "Lumteh", Î.M. CCAD "Casa Limbii Române" Î.M."Primtrans"), ceea ce scot în evidență probleme în gestionarea afacerii și în acomodarea la condițiile economice schimbătoare.

Subliniem faptul că, diminuarea veniturilor din vânzări a întreprinderilor conduce la diminuarea sumelor colectate ca taxă pe valoarea adăugată și generează diminuări ale veniturilor la bugetul public național.

De asemenea, scăderea veniturilor din vânzări poate crea numeroase riscuri pentru companii, cum ar fi:

- insuficiența lichidității: companiile pot avea dificultăți în îndeplinirea obligațiilor financiare curente, pentru plata furnizorilor, salariilor angajaților sau a altor cheltuieli operaționale. Acest lucru poate conduce la lipsa de lichidități și chiar la insolvență, dacă nu se iau măsuri corespunzătoare de ajustare a cheltuielilor sau de creștere a veniturilor;

- reducerea profitabilității și competitivității: scăderea veniturilor duce la scăderea profitului, ceea ce afectează capacitatea companiei de a investi în dezvoltare și inovație. De asemenea, poate submina competitivitatea în domeniul de activitate, ce duce la pierderea de clienți și cota de piață.

- reducerea capacității de îndeplinire a obligațiilor financiare: poate pune presiune pe capacitatea companiilor de a-și onora împrumuturile și datoriile. În cazul în care compania are datorii mari sau împrumuturi contractate pe termen

lung, scăderea veniturilor poate crea dificultăți în efectuarea plăților, iar neîndeplinirea obligațiilor financiare poate afecta reputația companiei și relațiile cu creditorii, conducând la noi probleme financiare.

Aceste riscuri pot avea un impact semnificativ asupra stabilității financiare a unei companii, motiv pentru care este esențial ca întreprinderile să-și dezvolte strategii de gestionare a riscurilor și să fie pregătite pentru perioade dificile.

Întreprinderi cu venituri scăzute:

Tabelul nr.12

Nr. d/o	Denumirea	Venituri 2023 (mii lei)	Venituri 2024 (mii lei)	Abatere + / - (mii lei)	Diminuarea în % cu
1	Î.M. "Rețelele electrice de iluminat Lumteh"	148.019,3	46.481,3	-101.538,0	-68,6%
2	Î.M. "CCAD Casa Limbii Române"	245,4	114,9	-130,5	-53,2%
3	Î.M. "Primtrans"	2 425,6	2 012,3	-413,4	-17,0
4	Î.M. "Grădina Zoologică"	45.342,8	43.030,5	-2.312,3	-5,1%
5	Î.M. Cent Naț de Creație "Satul Mold. Buciumul"	13 137,6	12 204,7	-932,9	-7,1
6	Î.M. "Binefăcătorul"	250,3	239,4	-10,9	-4,4%
7	Î.M. "Piața centrală"	46.084,6	45.441,5	-643,1	-1,4%

Diferite sectoare, cum ar fi transportul public, cultura și serviciile locative, au avut evoluții diferite, ceea ce sugerează că managementul și adaptabilitatea la nevoile pieței joacă un rol important în performanțele financiare ale întreprinderilor.

Profit net/pierdere netă pentru perioada anului 2024

Profitul net reprezintă diferența pozitivă dintre veniturile și cheltuielile totale ale unei entități, în timp ce *pierdere netă* este diferența negativă, indicând că cheltuielile au depășit veniturile.

Mențiuni generale pentru fiecare domeniu de activitate:

Servicii de Transport de Pasageri: În această categorie, se remarcă o scădere semnificativă a pierderii, de la -37 310,5 mii lei în anul 2023, la un profit de 29 603,6 mii lei în anul 2024. Acesta reprezintă o creștere de 79,3%, ceea ce sugerează o îmbunătățire considerabilă în eficiența sectorului. În mod particular, ÎM „Regia transport electric” a înregistrat un salt impresionant în 2024, trecând de la o pierdere de -21 559,6 mii lei în anul 2023 la un profit de 85 666,7 mii lei în anul 2024 (+397,3%).

Lucrări și Servicii: Această categorie include activitățile de întreținere și administrare a infrastructurii publice, unde se înregistrează o scădere a profitului de la 65 265,1 mii lei în 2023, la 27 969,2 mii lei în anul 2024, ceea ce reprezintă o reducere de 42,9%. Cele mai semnificative pierderi au fost înregistrate la ÎM „Grădina Zoologică” care a avut o creștere de 9,7 ori, la ÎM „Asociația de gospodărire a spațiilor verzi” – de 7,9 ori, iar ÎM „ChișinăuProiect ” – 2,5 ori.

Cultură: Sectorul cultural a înregistrat o diminuare a pierderilor în 2024 de care a atins suma de -17,5 mii lei, comparativ cu -3 806,3 mii lei în anul 2023, ceea ce reprezintă o îmbunătățire de 99,5%. Creșterea pierderilor se datorează activității ÎM „Teatrul Satiricus Ion Luca Caragiale”. În general sectorul cultural continuă să rămână deficitar.

Alimentație Publică: În sectorul de alimentație publică, s-a înregistrat o scădere a profitului de la 2 733,4 mii lei în anul 2023 la 2 087,3 mii lei în 2024, ceea ce reprezintă o scădere 23,6%. Cu toate acestea, ÎM „Dieta-Vitas” au avut o creștere semnificativă de 3,3 ori, în timp ce celelalte, cum ar fi ÎM „Liceist”, ÎM „Adolescența - RC” și ÎM „Adolescența RC” - au înregistrat pierderi.

Servicii Locative: Sectorul serviciilor locative a avut o performanță excelentă, cu o creștere a profitului de la 903,1 mii lei în anul 2023 la 2 942,4 mii lei în 2024, ceea ce reflectă o creștere impresionantă cu 325,8%. ÎM „Servicii locative sectorul Ciocana” a înregistrat un profit record de 5 072,3%. Î.M. "Regia Comunal-Locativă Durlești" nu a înregistrat profit sau pierdere în 2024, ceea ce indică că, activitatea acestei întreprinderi nu a generat suficiente venituri pentru a obține un rezultat financiar semnificativ.

Medicină: Aici se atribuie ÎM „Centrul stomatologic Municipal”, care a înregistrat o creștere semnificativă a profitului, de la 45,6 mii lei în anul 2023 la 2 382,9 mii lei în anul 2024, cu o creștere de 52,3 ori. Aceasta reflectă o performanță excepțională, indicând îmbunătățiri semnificative în management și în serviciile stomatologice.

Concluzie: Anul 2024 a fost unul mult mai profitabil în ansamblu, cu o creștere globală a profitului net cu 233,4%, de la 27 830,4 mii lei în anul 2023 la 64 967,8 mii lei în 2024. Evoluțiile financiare arată o tendință pozitivă a dezvoltării întreprinderilor. Aceste îmbunătățiri au fost determinate în mare parte de performanțele excelente în sectoarele de transport, servicii locative și medicină. Totodată există diminuări ale profitului în sectoarele culturale și alimentație publică, domenii care necesită îmbunătățiri suplimentare în gestionarea resurselor și optimizarea costurilor. (Anexa nr.4)

Indicatorii de bază ce caracterizează stabilitatea și rezultatele economico-financiare a întreprinderilor municipale

Rentabilitatea veniturilor din vânzări (comercială) reflectă capacitatea întreprinderii de a obține profit din comercializarea produselor, mărfurilor și prestarea serviciilor și reflectă eficiența gestionării vânzărilor, costurilor și prețurilor de vânzare a produselor, mărfurilor și serviciilor prestate, caracterizează profitul obținut la un leu venituri din vânzări. Valoarea optimă – minimum 20%. În *Anexa nr.4* sunt prezentate întreprinderile municipale la care a fost calculată rentabilitatea veniturilor din vânzări, din care:

- nici o întreprindere municipală nu a atins nivelul ce depășește valoarea optimă de 20% pentru rentabilitatea veniturilor din vânzări;
- 26 întreprinderi municipale au înregistrat o rentabilitate sub limita normei de 20%, dar mai mare de 0;
- 3 întreprinderi municipale a înregistrat rentabilitatea 0 (venitul din vânzări = costul vânzărilor);
- 6 întreprinderi municipale au înregistrat o valoare negativă.

Rata stabilității financiare exprimă independența financiară a întreprinderii și reflectă măsura în care întreprinderea dispune de resurse financiare cu caracter permanent față de totalul resurselor de finanțare. Se consideră satisfăcătoare, dacă este mai mare sau egală cu 33.

A fost calculată rata stabilității financiare la 35 întreprinderi municipale active. Aceste întreprinderi înregistrează indicatori ai Ratei stabilității financiare satisfăcători sau sub norma admisă, după cum urmează:

- 26 întreprinderi municipale reflectă o rată a stabilității financiare satisfăcătoare egală sau mai mare de 33;
- 9 întreprinderi municipale reflectă o rată a stabilității financiare mai mică de 33 (*Anexa nr.5*).

Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) caracterizează eficiența utilizării resurselor proprii. Acest indicator prezintă interes deosebit pentru investitorii existenți și potențiali, care doresc să maximizeze rezultatele, urmare a investiției efectuate. Nivelul optim este de 20-25%.

În *Anexa nr.6* sunt enumerate întreprinderile municipale la care a fost calculat nivelul rentabilității, din care:

- 9 întreprinderi municipale au depășit nivelul optim al rentabilității capitalului propriu de 20%;
- 18 întreprinderi municipale au înregistrat valori sub nivelul optim;
- 8 întreprinderi municipale au înregistrat o valoare negativă a indicatorului dat.

Rentabilitatea activelor este unul dintre indicatorii principali de rentabilitate a unei companii, și măsoară eficiența utilizării activelor, din punct de vedere al profitului obținut la un leu investit în active. Valoarea optimă – 10%.

Rentabilitatea activelor întreprinderilor municipale, conform situației la 31.12.2024, sunt prezentate în *Anexa nr.7*, din care:

- 9 întreprinderi municipale au atins un nivel ce depășește 10%;
- 19 întreprinderi municipale au înregistrat valori sub nivelul minim;
- 7 întreprinderi municipale au înregistrat o valoare negativă a indicatorului dat.

Rata autonomiei globale prezintă ponderea surselor proprii în totalul mijloacelor utilizate pentru finanțarea activității întreprinderii. Nivelul optim – 0,5.

La situația din 31.12.2024, nivelul ratei autonomiei globale la întreprinderile municipale este următorul:

- 14 întreprinderi municipale au depășit nivelul optim stabilit;
- 17 întreprinderi municipale au înregistrat indici sub nivelul optim;
- 4 întreprinderi municipale au înregistrat indici negativi (*Anexa nr.8*).

Rata solvabilității generale reflecta capacitatea unei întreprinderi de a face față tuturor scadențelor sale, atât pe termen mediu și lung cât și pe termen scurt, fiind determinată ca raport între activele totale și totalul datoriilor. Acest indicator reflectă gradul de acoperire a datoriilor pe seama activelor totale și posibilitatea întreprinderii de a transforma activele în lichidități, în vederea onorării obligațiilor de plată. Nivelul optim – 2,0.

La situația din 31.12.2024, întreprinderile municipale au înregistrat următoarele rezultate: (*Anexa nr.9*)

- la 14 întreprinderi municipale, rata solvabilității generale este mai mare decât nivelul optim stabilit;
- la 21 întreprinderi municipale rata indicatorului analizat este sub nivelul optim.

Lichiditatea curentă presupune compararea activelor curente cu datoriile curente și arată dacă întreprinderea dispune de active curente suficiente pentru achitarea datoriilor pe termen scurt în suma deplină. Nivelul optim al acestui indicator este 1 – 2,5.

La situația din 31.12.2024:

- 14 întreprinderi municipale se încadrează în limitele nivelului optim care este de 1 – 2,5
- 15 întreprinderi municipale au depășit nivelul optim stabilit;
- 6 întreprinderi municipale au înregistrat indici sub nivelul optim (*Anexa nr.10*).

III. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a societăților pe acțiuni în care CMC deține cotă-parte

Conform Registrului patrimoniului public, Consiliul municipal Chișinău deține cote-părți în capitalul social la **14** societăți comerciale: **8** societăți comerciale cu statut activ, cu capitalul social de 700 793,76 mii lei,(S.A. "Agenția municipală de ipoteca din Chișinău",S.A. "Apa-Canal Chișinău", S.A."Combinatul auto nr.4", S.A. "Franzeluta", S.A. "Edilitate", S.A. Magazinul de tip închis "Moda", S.A. "Mina din Chișinău", S.A. "Taxi-Service"); **6** societăți pe acțiuni, cu cota municipiului în capitalul social în mărime de 155 467,024 mii lei sunt la moment în proces de lichidare/faliment, insolvabilitate sau inactive (Întreprinderea de difuzare a presei „Omniapresa”, S.A."Business Incubator Alfa", S.A. "Combinatul de produse cerealiere din Chișinău", S.A. "Autocomtrans", S.A."Termocom", S.A.Întreprinderea Alimentației Publice "Guguța"), în continuare – societăți comerciale sau S.A. (Anexa nr 2 (a).

Analiza activelor societăților comerciale în anul 2024

Conform datelor generalizate din dările de seamă privind mărimea și circulația proprietății publice de stat, situațiilor financiare prezentate de societățile pe acțiuni în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte, la situația 31.12.2024, valoarea totală a activelor societăților pe acțiuni a constituit 1 800 936,5 mil lei, înregistrând o diminuare cu - 92 660,10 mii lei față de începutul anului de gestiune.

Tabelul nr.11

Indicatori	2023, mii lei	2024, mii lei	Cota parte, %	abateri, mii lei +/-
Active imobilizate	1 390 605,90	1 281 073,40	71,1	-109 532,40
Active circulante	502 990,80	519 863,10	28,9	16 872,40
Total active	1 893 596,60	1 800 936,50	100	-92 660,10

În urma analizei situațiilor financiare ale societăților comerciale a fost întocmit următorul tabel care reflectă evoluția activelor imobilizate și activelor circulante pentru perioada anilor 2023-2024.

La finele anului 2024, 2 societăți comerciale din numărul total al entităților active monitorizate, înregistrează majorări ale activelor totale comparativ cu situația din 01.01.2024, iar 6 societăți comerciale înregistrează diminuări ale activelor totale, după cum urmează:

Tabelul nr.12

Nr. d/o	Denumirea	La situația din 31.12.2023, mii lei			La situația din 31.12.2024, mii lei			Abaterea, mii lei		
		Total active	active imobilizate	active circulante	Total active	active imobilizate	active circulante	Total	active imobilizate	active circulante
1	S.A. "Apă-Canal Chișinău"	1 312 373,8	1 096 275,1	216 098,8	1 211 784,2	983 788,6	227 995,6	-100 589,7	-112 486,5	11 896,8
2	S.A."Mina din Chișinău"	11 689,2	9 735,1	1 954,1	11 253,2	9 356,2	1 897,0	-436,0	-378,9	-57,1
3	S.A. "Combinatul auto nr.4"	30 128,8	25 834,9	4 293,9	29 504,7	25 113,1	4 391,6	-624,1	-721,9	97,7
4	S.A."Edilitate"	19 258,2	9 520,3	9 737,9	17 102,8	9 510,7	7 592,1	-2 155,4	-9,6	-2 145,8
5	S.A."Moda"	3 738,9	0,0	3 738,9	3 039,9	0,0	3 039,9	-699,0	0,0	-699,0
6	S.A."Taxi-service"	110 293,4	107 453,3	2 840,1	110 577,1	107 453,3	3 123,8	283,7	0,0	283,7
7	S.A. "Franzeluța"	330 784,8	136 284,8	194 500,0	350 833,6	142 903,7	207 929,9	20 048,8	6 618,9	13 429,9
8	S.A."AMIC"	75 329,5	5 502,4	69 827,1	66 841,2	2 948,0	63 893,2	-8 488,3	-2 554,4	-5 933,9
	Total	1 893 596,6	1 390 605,8	502 990,8	1 800 936,5	1 281 073,4	519 863,1	-92 660,1	-109 532,4	16 872,4

Cele mai mari creșteri ale *activelor imobilizate* s-au înregistrat la SA Franzeluța cu 4,9%.

SA Taxi-service și SA „Moda” – nu au înregistrat schimbări la acest capitol.

Cele mai mari scăderi ale activelor imobilizate au revenit SA „Apă-Canal Chișinău” cu 10,3% , SA AMIC cu 46,4% și SA „Mina din Chișinău” cu 3,9% ,

Pentru *activele circulante*, cele mai semnificative creșteri se observă la: SA Franzeluța: +6,9%, SA Apă-Canal Chișinău: +5,5%, SA Taxi-service: +283,7 mii lei (+10%) – ușoară creștere, datorată creșterii numerarului disponibil.

În partea opusă, cele mai mari scăderi se atestă la: SA AMIC - 8,5% , SA Edilitate - 22,0% și SA Moda – 18,6%.

Franzeluța este singura companie care înregistrează creșteri importante atât la activele circulante, cât și la imobilizate, ceea ce indică o dezvoltare financiară pozitivă. SA Apă-Canal Chișinău deși înregistrează profit, și-a diminuat foarte mult activele imobilizate. SA AMIC are o lichiditate extrem de ridicată - 71,4, dar scăderea simultană a ambelor tipuri de active și profitul redus indică o activitate comercială scăzută. SA Edilitate și SA Mina din Chișinău au scăderi la ambele tipuri de active și pierderi nete ceea ce denotă un risc ridicat de dificultăți financiare.

Analiza structurii activelor societăților comerciale în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte

Analiza generală a *evoluției activelor* pentru perioada 31.12.2023 – 31.12.2024

În perioada analizată, valoarea totală a activelor a înregistrat o scădere de 3,92%, ajungând la 96,08% din nivelul perioadei precedente. Structura activelor

indică o pondere dominantă a activelor imobilizate (71,43%), urmată de activele circulante (28,57%).

La nivelul *activelor imobilizate*, tendința generală de asemenea este în diminuare și constituie 93,45% față de anul precedent, cauzată în principal de scăderea imobilizărilor corporale în curs de execuție (85,24%) și a imobilizărilor necorporale (89,81%). Această evoluție sugerează finalizarea unor proiecte investiționale și amortizarea treptată a activelor intangibile. Totuși, anumite subcategorii au înregistrat creșteri – mijloacele fixe (100,48%) și investițiile imobiliare (105,39%) – reflectând o consolidare a bazei materiale și o posibilă reevaluare pozitivă.

În ceea ce privește activele circulante, acestea au crescut ușor, ajungând la 103,35%. Creșterea a fost susținută de majorarea numerarului (108,20%), a stocurilor (102,50%) și, mai ales, a altor active circulante (225,87%). În același timp, s-a observat o reducere accentuată a investițiilor financiare curente (27,50%), ceea ce indică o re poziționare a resurselor lichide către alte forme de utilizare.

Pe ansamblu, structura bilanțieră arată o ușoară reducere a bazei de active, cu o menținere a echilibrului între active imobilizate și circulante. Diminuarea unor componente strategice (imobilizări în curs de execuție și creanțe pe termen lung) poate semnala o politică de finalizare a investițiilor și de optimizare a resurselor, în timp ce creșterea lichidităților și a altor active circulante sugerează o orientare temporară spre flexibilitate financiară și disponibilitate pentru noi proiecte.

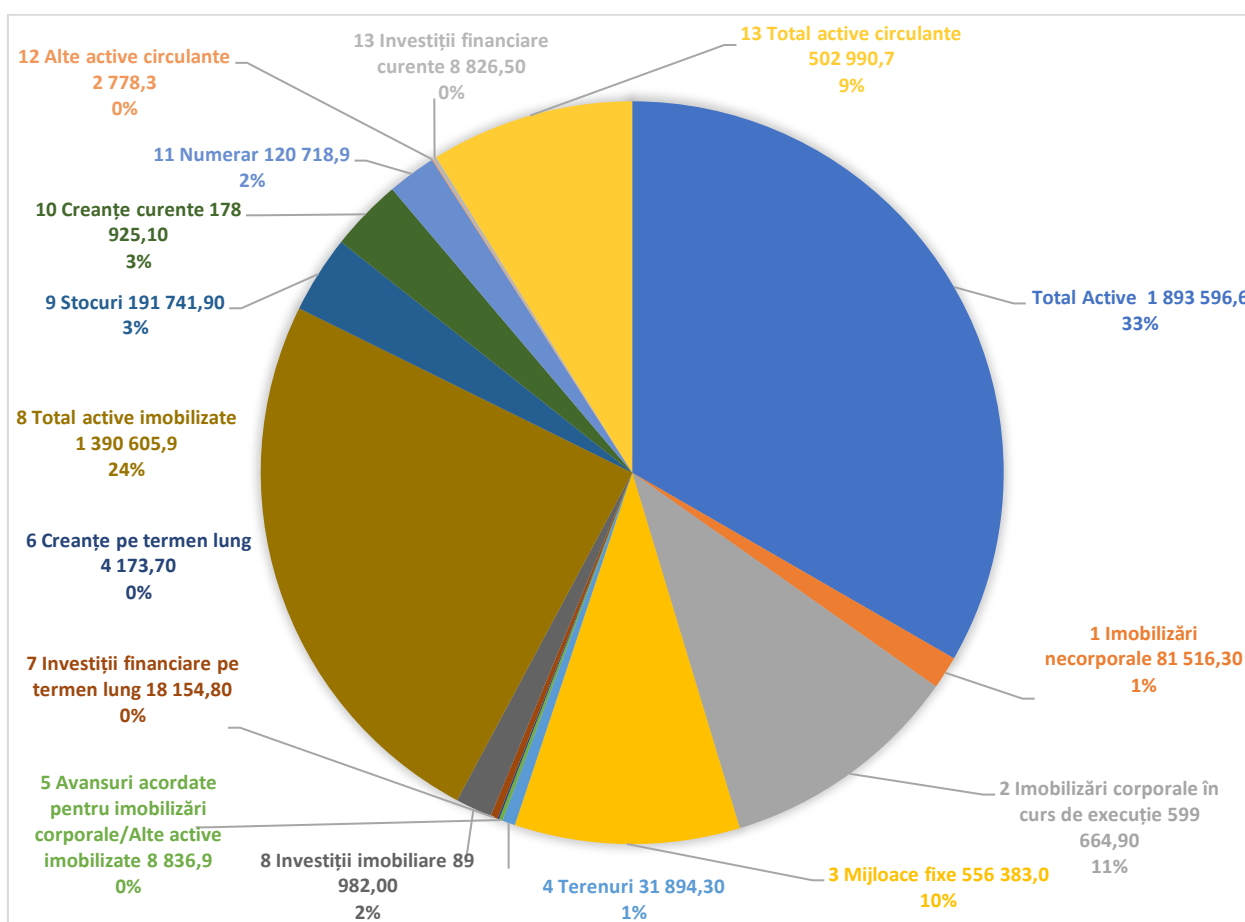
Tabelul nr.13

№	Grupa activelor	31.12.2023		31.12.2024		Abaterea	
		Suma, mii lei	Cota, %	Suma, mii lei	Cota, %	Suma, mii lei	%
1		2	3	4	5,00	6=4-2	7=4/2*100
	Total Active	1 893 596,6	100	1 819 358,30	100,00		96,08
1	Imobilizări necorporale	81 516,30	4,3	73 207,50	4,02	-8 308,80	89,81
2	Imobilizări corporale în curs de execuție	599 664,90	31,67	511 132,10	28,09	-88 532,80	85,24
3	Mijloace fixe	556 383,0	29,39	559 050,88	30,73	2 667,88	100,48
4	Terenuri	31 894,30	1,68	31 894,28	1,75	-0,02	100,00
5	Avansuri acordate pentru imobilizări corporale/Alte active imobilizate	8 836,9	0,47	10 578,00	0,58	1 741,10	119,70
6	Creanțe pe termen lung	4 173,70	0,22	649,50	0,04	-3 524,20	15,56

7	Investiții financiare pe termen lung	18 154,80	0,96	18 154,80	1,00	0,00	100,00
8	Investiții imobiliare	89 982,00	4,75	94 828,20	5,21	4 846,20	105,39
	Total active imobilizate	1 390 605,9	73,44	1 299 495,20	71,43	-91 110,70	93,45
9	Stocuri	191 741,90	10,13	196 544,80	10,80	4 802,90	102,50
10	Creanțe curente	178 925,10	9,45	183 985,80	10,11	5 060,70	102,83
11	Numerar	120 718,9	6,37	130 620,00	7,18	9 901,10	108,20
12	Alte active circulante	2 778,3	0,15	6 275,40	0,34	3 497,10	225,87
13	Investiții financiare curente	8 826,50	0,46	2 427,00	0,13	-6 399,50	27,50
	Total active circulante	502 990,7	26,56	519 863,10	28,57	16 872,40	103,35

Dinamica și structura activelor S.A.

Fig.nr.3

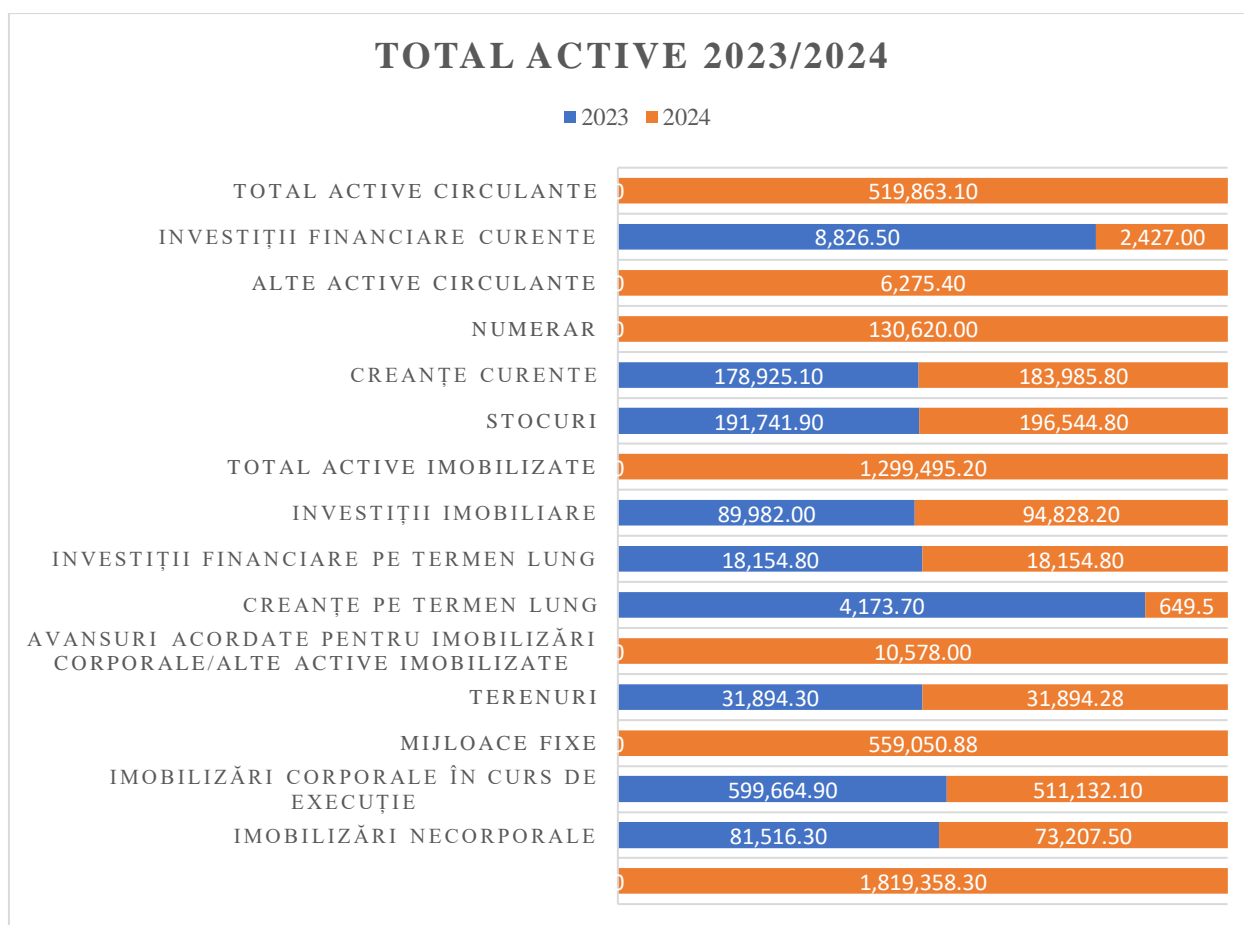
În urma analizei indicatorilor din tabelul nr.13, se observă următoarele schimbări în raport cu anul precedent, în structura activelor s-a mărit ușor activele circulante, ceea ce crește flexibilitatea și lichiditatea societăților. Activele imobilizate au scăzut din cauza reducerii investițiilor în curs și a imobilizărilor necorporale, dar au crescut mijloacele fixe și investițiile imobiliare. Activele circulante au crescut datorită lichidității mai mari (numerarul), stocurilor și

creanțelor curente. Indicele totalului activelor remarcă o ușoară scădere a volumului total de active și este de 96,08%.

Posibile riscuri: Creșterea creanțelor curente poate genera risc de neîncasare. Reducerea imobilizărilor necorporale poate limita capacitatea de inovare.

Astfel se constată următoarele tendințe pozitive: Lichiditate mai bună. Investiții imobiliare mai mari ceea ce aduce venituri suplimentare în viitor. Nivelul stocurilor și numerarului sugerează capacitate de operare mai stabilă.

Figura nr.4

Structura pasivelor societăților comerciale, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte

Tabelul nr.14

Nr.	Indicator	2023	2024	Abatere
1	Capital social și neînregistrat	702 590,29	704 590,29	2 000,00
2	Rezerve	299 380,53	316 260,95	16 880,42
3	Profit (pierdere)	-464 946,94	-438 590,18	26 356,76
4	Rezerve din reevaluare	189 297,31	187 179,30	-2 118,01

5	Alte elemente din capital propriu	164 290,67	178 774,75	14 484,07
6	Total capital propriu	890 611,89	948 215,14	57 603,24
7	Datorii pe termen lung	711 469,13	599 656,90	-111 812,23
8	Datorii curente	265 996,86	244 135,30	-21 861,56
9	Total datorii	977 465,99	843 792,20	-133 673,80
10	Provizioane	25 518,69	27 350,90	1 832,22
11	Pasive	1 893 596,57	1 819 358,24	-74 238,34

Analizând datele din tabel, se observă că în perioada anilor 2023–2024, capitalul propriu al societăților analizate a crescut cu 57,6 mil. lei, în timp ce datoriile totale au scăzut cu 133,7 mil. lei, ceea ce reflectă o îmbunătățire a structurii financiare. Rezervele și alte elemente din capital propriu au înregistrat creșteri, iar pierderile s-au redus, ceea ce indică o tendință pozitivă în performanța economică. Totuși, rezervele din reevaluare au scăzut ușor, din cauza ajustărilor valorii activelor.

Structura pasivelor s-a îmbunătățit prin creșterea capitalului propriu și reducerea gradului de îndatorare, ceea ce sporește stabilitatea financiară și capacitatea societăților de a-și onora obligațiile fără dependență excesivă de finanțarea externă.

Analiza evoluției structurii pasivelor S.A. în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte

Datele analizate reflectă modificări semnificative în structura capitalului propriu și a datoriilor pentru majoritatea societăților incluse.

Capital social și neînregistrat. Pentru toate S.A., capitalul social a rămas neschimbat, cu excepția S.A. „Mina din Chișinău”, unde s-a înregistrat o majorare de 2 000 mii lei (+6,28%). Această creștere se datorează aporturilor suplimentare de capital pentru susținerea activității.

Rezerve. Cele mai semnificative creșteri au fost observate la:

- S.A. „Franzeuța” (+10 081,51 mii lei, +5,02%) – indică acumularea suplimentară de rezerve, din profituri reinvestite.
- S.A. „Taxi-service” (+2 247,58 mii lei, +27,96%) – politică de întărire a bazei financiare interne.
- S.A. „AMIC” (+4 313,07 mii lei, +9,02%).

Nu au existat scăderi în această categorie, ceea ce reflectă tendința generală de consolidare a rezervelor.

Profit (pierdere). Cele mai mari îmbunătățiri:

- S.A. „Apă-Canal Chișinău” (+25 843,01 mii lei) – reducerea pierderilor, ca rezultat al optimizării costurilor și ajustării tarifelor.
- S.A. „Franzeleuța” (+19 622,03 mii lei) – îmbunătățire semnificativă a rezultatului operațional.
- S.A. „AMIC” (+11 390,14 mii lei) – trecerea de la pierdere la echilibru.

Rezerve din reevaluare. Modificări ne semnificative. Singura scădere notabilă apare la S.A. „Apă-Canal Chișinău” (-2 118,01 mii lei), din ajustări negative ale valorii activelor imobilizate.

Alte elemente din capital propriu. Creșteri semnificative:

- S.A. „Apă-Canal Chișinău” (+15 045,09 mii lei).
- S.A. „Franzeleuța” (+10 905,24 mii lei).

Aceste variații indică aporturi suplimentare în capital.

Total capital propriu. Cea mai mare creștere absolută este la S.A. „Franzeleuța” (+29 703,54 mii lei), urmată de S.A. „Apă-Canal Chișinău” (+38 770,09 mii lei). Diminuări semnificative se observă doar la S.A. „Edilitate” (-3 817,80 mii lei) și S.A. „AMIC” (-7 077,06 mii lei).

Datorii pe termen lung. Reduceri majore:

- S.A. „AMIC” (-316,69 mii lei).
- S.A. „Apă-Canal Chișinău” (-128 870,54 mii lei).
- S.A. „Franzeleuța” (0,0).

Creșteri minore doar la S.A. „Edilitate” (+1 662,42 mii lei).

Datorii curente. Cele mai mari reduceri:

- S.A. „Franzeleuța” (-9 654,77 mii lei).
- S.A. „Apă-Canal Chișinău” (-12 321,45 mii lei).

Singura creștere apare la S.A. „Mina din Chișinău” (+407,71 mii lei) și S.A. „Edilitate” (+1 662,42 mii lei).

Total datorii. Reduceri semnificative la S.A. „Apă-Canal Chișinău” (-141 191,99 mii lei) și S.A. „Franzeleuța” (-9 654,77 mii lei). Aceasta indică o diminuare a gradului de îndatorare.

Provizioane. Valori stabile, cu o creștere totală moderată de 1 832,22 mii lei, care se regăsesc la S.A. „Apă-Canal Chișinău”.

Passive totale. Cea mai mare diminuare a pasivelor se înregistrează la S.A. „Apă-Canal Chișinău” (-100 589,68 mii lei). Majorări semnificative se atestă la S.A. „Franzeleuța” cu 20 048,77 mii lei și la SA „Taxi service” cu 18705.4 mii lei. Restul societăților au avut diminuări mai mici.

Concluzii: Tendința generală este de reducere a datoriilor și creștere a capitalului propriu, ceea ce îmbunătățește solvabilitatea societăților. S.A. „Franzeluța” și S.A. „Apă-Canal Chișinău” au cele mai mari creșteri ale capitalului propriu și reduceri ale pierderilor. S.A. „Edilitate” și S.A. „AMIC” au înregistrat scăderi ale capitalului propriu. Diminuarea datoriilor pe termen lung este un semnal pozitiv, dar trebuie evaluată în contextul nevoilor de investiții viitoare.

Atenționăm că, la 31.12.2024, capitalul social al S.A. ”MODA” este de 14,2 mii lei, fapt care contravine cadrului legal - art. 38, alin (2) al *Legii nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni, care prevede faptul că ”Capitalul social al societății nu poate fi mai mic de 600,0 mii de lei”*.

Totodată, reieșind din faptul că, mărimea capitalului social al entității nu se conformă mărimii stabilite de cadrul legal, persistă riscul dizolvării forțate a S.A. ”Moda”, la hotărârea instanței de judecată, în cazul adresării acționarilor sau Comisiei Naționale a Pieței Financiare, conform art. 100 alin. (1) din Legea nr. 1134/1997 privind societățile pe acțiuni.

În acest sens, reieșind din faptul că, societatea reprezintă entitate cu capital majoritar public (cota CMC-51%), este necesară întrunirea acționarilor întru soluționarea problemei vizate.

De asemenea, reamintim despre importanța analizei activelor nete ale societăților comerciale în raport cu capitalul social al acestora.

Astfel, alin.(5), art. 37 al *Legii nr.1134/1997 privind societățile pe acțiuni* prevede faptul că ”Valoarea activelor nete ale societății nu poate fi mai mică decât mărimea capitalului ei social.”

În tabelul de mai jos este prezentată în dinamică situația societăților comerciale, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte, pentru anii 2019-2024, în ceea ce privește diferența între activele nete și capitalul social la finele fiecărui an de raportare.

Evoluția raportului dintre activele nete și capitalul social al societăților comerciale

Tabelul nr.15

Nr	Denumirea S.A.	Diferența între activele nete și capitalul social, mii lei					
		2019	2020	2021	2022	2023	2024
1	S.A. "Apă-Canal Chișinău"	266 546,30	215 291,80	1 178 334,71	-219 876,45	-184 849,40	-171 228,12
2	S.A. "Mina din Chișinău"	-6 625,69	-6 791,53	-7 338,54	-7 732,76	-9 354,89	-20 898,74
3	S.A. "Combinatul auto nr.4"	20 921,79	21 017,91	21 095,04	21 285,23	21 577,40	21 515,81

4	S.A. "Edilitate"	13 215,64	12 002,21	10 807,08	6 900,42	7 338,00	3 520,17
5	S.A. "Moda"	21,62	44,87	25	-55,16	-150,2	20,439
6	S.A. "Taxi-service"	96 462,00	96 318,20	96 123,59	98 154,43	100 823,00	101 582,19
7	S.A. "Franzeļuța"	252 868,02	245 391,26	233 926,39	211 521,40	230 146,90	259 850,28
8	S.A. "Agenția municipală de ipoteca din Chișinău"	111 383,80	110 031,40	79 249,23	65 254,92	60 506,40	53 059,34

Observăm că, ultimii 6 ani consecutiv, valori negative sunt înregistrate la S.A. "Mina din Chișinău", iar din anul 2022 acestor entități s-au alăturat S.A. "Apă-Canal Chișinău" și S.A. "Moda" care în anul de referință 2024, are o mică îmbunătățire comparativ cu ultimii 2 ani.

Astfel, la societățile vizate, activele nete sunt mai mici decât capitalul social, fapt care poate crea dificultăți în desfășurarea activității economice normale a entității, dacă nu se vor întreprinde acțiuni de redresare. Respectiv, anumite măsuri cu privire la activitatea ulterioară a societăților prenotate sunt necesare de întreprins pentru a diminua riscurile fiscale aferente.

În cazul în care societățile nu sunt în măsură să își îndeplinească obligațiile față de creditori și furnizori, acest lucru poate duce la litigii și sancțiuni legale, iar investitorii pot fi reticenți în a investi sau a deține acțiuni în societăți cu structuri financiare slabe. Pentru a evita aceste consecințe, este important ca companiile să monitorizeze atent situația lor financiară și să ia măsuri corespunzătoare pentru a menține un echilibru sănătos între activul net și capitalul social.

Astfel, alin. (6) al art. 37 al *Legii nr.1134/1997* stipulează: "*dacă, la expirarea a 3 ani financiari consecutivi, cu excepția primului an financiar, valoarea activelor nete ale societății, potrivit ultimelor situații financiare ale societății, va fi mai mică decât mărimea capitalului social, orice acționar al societății este în drept să ceară adunării generale anuale a acționarilor adoptarea uneia din următoarele hotărâri:*

- *cu privire la reducerea capitalului social;*
- *cu privire la majorarea valorii activelor nete prin efectuarea de către acționarii societății a unor aporturi suplimentare în modul prevăzut de statutul societății;*
- *cu privire la dizolvarea societății;*
- *cu privire la transformarea societății în altă formă juridică de organizare."*

Totodată, alin. (9) al aceluiași articol menționează: "*În cazul în care, potrivit ultimelor situații financiare, valoarea activelor nete ale societății este mai mică decât mărimea capitalului social, cu excepția cazului când valoarea activelor*

nete este negativă, societatea este în drept să emită suplimentar numai acțiuni prin emisiune închisă.”

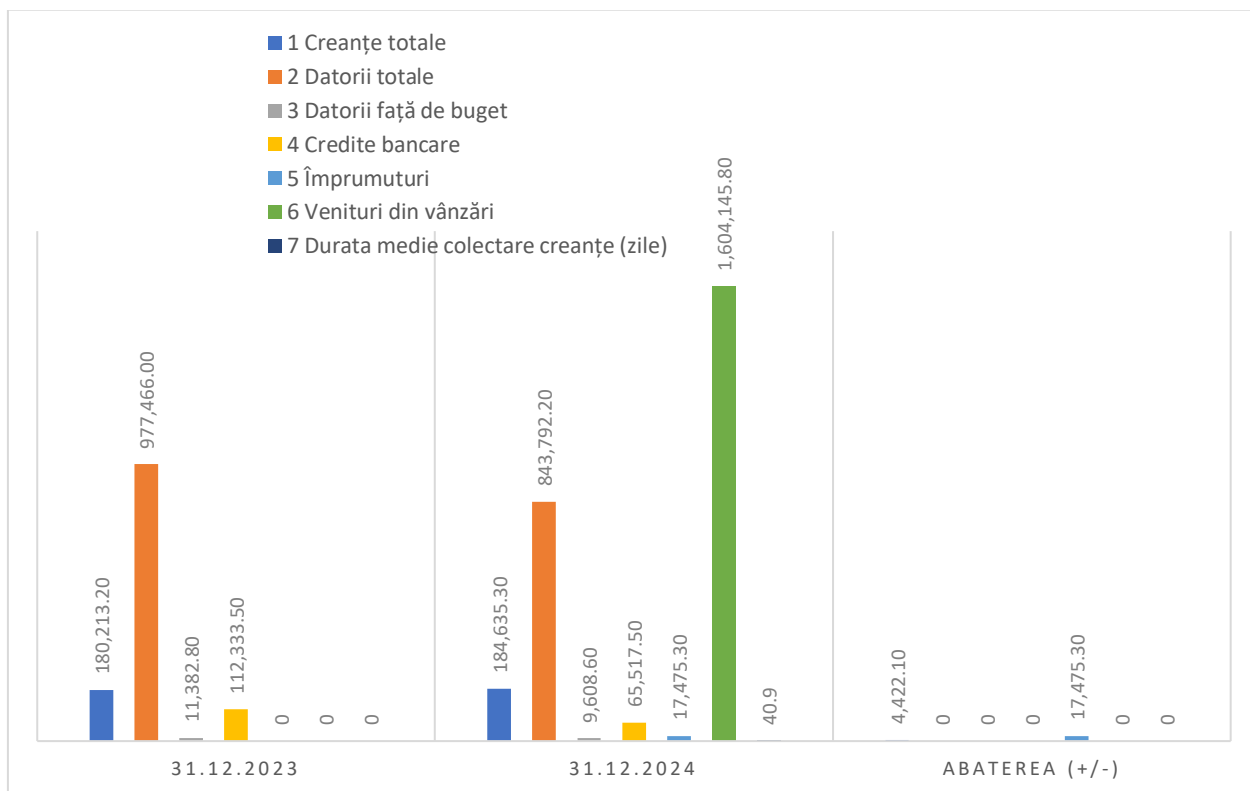
Analiza creanțelor și datoriilor societăților comerciale pentru anul 2024

Structura creanțelor și datoriilor ale S.A.

Tabelul nr.16

Nr.	Indicator	31.12.2023	31.12.2024	Abaterea (+/-)
1	Creanțe totale	180 213,20	184 635,30	4 422,10
2	Datorii totale	977 466,00	843 792,20	-133 673,8
3	Datorii față de buget	11 382,80	9 608,60	-1 774,2
4	Credite bancare	112 333,50	65 517,50	-46 816,0
5	Împrumuturi	0	17 475,30	17 475,30
6	Venituri din vânzări	-	1 604 145,80	-
7	Durata medie colectare creanțe (zile)	-	40,9	-

În perioada 2023–2024, creanțele totale ale societăților pe acțiuni au înregistrat o creștere de +2,45%, în timp ce datoriile totale au scăzut semnificativ cu -13,67%, ceea ce indică o diminuare a gradului de îndatorare. Datoriile față de bugetul public au înregistrat o reducere de -15,58%, semnalând o îmbunătățire a disciplinei fiscale, iar creditele bancare au scăzut cu -41,67%, sugerând o diminuare a dependenței de finanțarea bancară. În schimb, împrumuturile au crescut de la un nivel inexistent la unul semnificativ de 17 475,30 mii lei, acest rezultat revine în urma evaluării situației financiare a societății pe acțiuni S.A. ”Taxi-service”, fiind unica ce deține împrumuturi, ceea ce necesită atenție în gestionarea surselor de finanțare. Durata medie de colectare de 40,9 zile este bună, însă menținerea acestui ritm este importantă pentru dezvoltarea financiară echilibrată a societăților pe acțiuni.

La nivel total, creanțele au crescut cu +2,45%. Cea mai mare creștere a fost înregistrată de S.A. "Taxi-service" (+1.496%), ceea ce indică un risc sporit de neîncasare. Scăderi importante s-au înregistrat la S.A. "Franzeleuța" (-8,03%) și S.A. "Edilitate" (-12,98%).

Datoriile totale au scăzut cu -13,67%. Cele mai mari reduceri au fost la S.A. "Apă-Canal Chișinău" (-15,95%) și S.A. "Franzeleuța" (-15,27%). Creșteri notabile au avut loc la S.A. "Edilitate" (+24,69%).

Obligațiile față de bugetul public național s-au redus cu -15,58%. Cea mai mare reducere a fost înregistrată de S.A. "AMIC" (-68,74%), ceea ce reflectă o îmbunătățire a disciplinei fiscale. Creșterea cea mai mare s-a înregistrat la S.A. "Mina din Chișinău" (+146,84%), situație care necesită monitorizare și implicare.

Creditele bancare au scăzut cu -41,67%, singura companie cu astfel de împrumuturi fiind S.A. "Apă-Canal Chișinău", ceea ce reduce presiunea dobânzilor.

După cum am menționat mai sus în 2024 apar pentru prima dată împrumuturi la S.A. "Taxi-service", ceea ce reprezintă o nouă sursă de finanțare, dar și un potențial risc de îndatorare.

Durata medie totală de colectare - 40,9 zile, ceea ce este rezonabil.

Cea mai scurtă durată la S.A. "Moda" (2,4 zile), ceea ce sugerează încasări aproape imediate.

Cea mai lungă durată: S.A. "Edilitate" (196,4 zile), ceea ce indică o problemă în încasarea creanțelor și un risc semnificativ de blocare a lichidităților.

Analiza veniturilor din vânzări a societăților comerciale monitorizate

Datele din rapoartele de profit și pierderi ale societăților comerciale pentru anul 2024 denotă că cifra de afaceri înregistrată de acestea a constituit în total 1 604 145,8 mii lei, cu -44 871,4 mii lei sau cu cca -2,7% mai puțin decât în anul precedent.

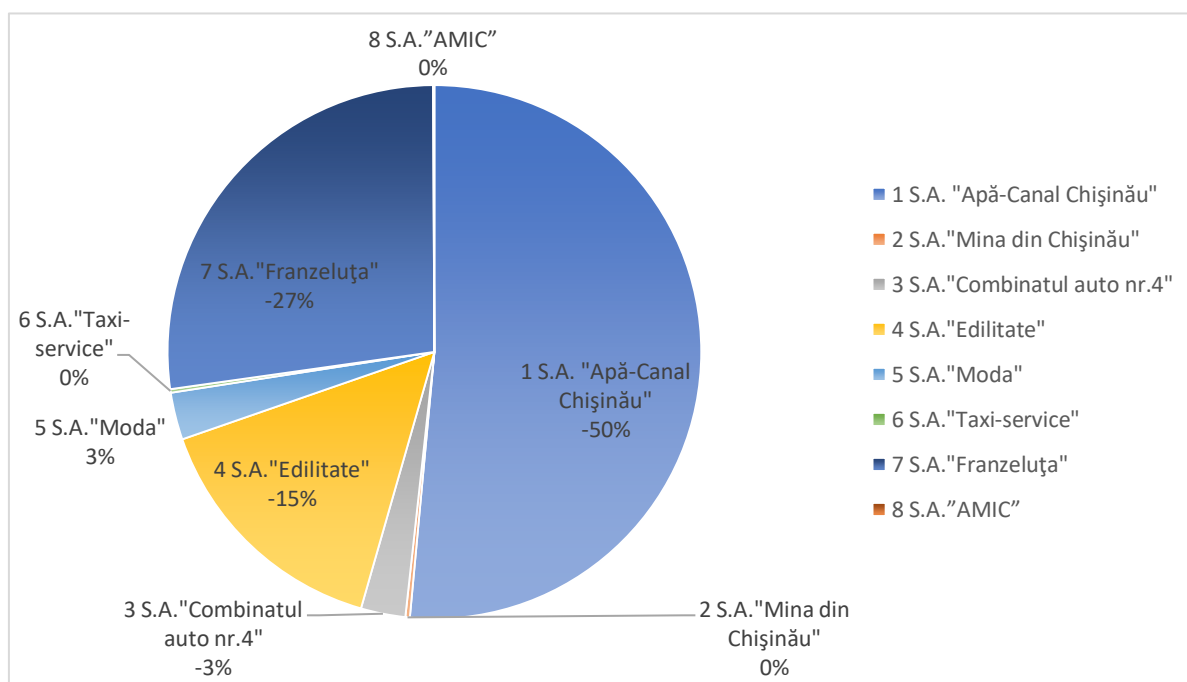
Tabelul nr.17

Nr. d/o	Denumirea	Venituri din vânzări				%
		anul 2023, mii lei	anul 2024, mii lei	+/-, mii lei	% Anual realizat	
1	S.A. "Apă-Canal Chișinău"	858569,9	833772,9	-24 797,0	97,1	2,9
2	S.A."Mina din Chișinău"	2135,4	2265,8	130,4	106,1	-6,1
3	S.A."Combinatul auto nr.4"	16139,1	14839,3	-1 299,8	91,9	8,1
4	S.A."Edilitate"	18608,1	11260,6	-7 347,6	60,5	39,5
5	S.A."Moda"	10228,9	11608,2	1 379,4	113,5	-13,5
6	S.A."Taxi-service"	5916,6	6021,0	104,3	101,8	-1,8
7	S.A."Franzeļuța"	730805,5	717725,3	-13 080,2	98,2	1,8
8	S.A."AMIC"	6613,5	6652,6	39,1	100,6	-0,6
TOTAL		1 649 017,2	1 604 145,8	-44 871,4	97,3	2,7

Analizând rezultatele obținute de către societățile comerciale pentru anul 2024, din tabelul de mai sus, observăm că, 4 entități din totalul societăților analizate, au înregistrat în anul 2024 majorări a veniturilor din vânzări față de anul 2023. La rândul său, 4 societăți pe acțiuni au înregistrat venituri din vânzări mai mici, în raport cu anul precedent. Raportul din totalul societăților analizate ar fi 50% din entități au obținut profit și 50% din entități la care cifra de afacere este cu rezultat negativ.

Unele companii, precum S.A. Moda și S.A. Mina din Chișinău, au reușit să înregistreze creșteri moderate ale veniturilor, ceea ce indică o bună gestionare internă. Pe de altă parte, scăderile semnificative înregistrate de S.A. Edilitate, SA Combinatul auto nr.4 și SA Franzeluța ar trebui analizate cu atenție, deoarece aceste scăderi semnaleză probleme care necesită intervenții strategice.

Fig.nr.6 Ponderea veniturilor din vânzări a societăților comerciale în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte, obținute în anul 2024,%

Analiza productivității muncii in cadrul societăților comerciale monitorizate

În anul 2024, numărul mediu scriptic al angajaților în societățile comerciale, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte, a constituit 2 933 persoane, în scădere cu 109 persoane față de anul precedent.

Tabelul nr.18

Nr. d/o	Denumirea	Numărul mediu de salariați				Productivitatea muncii		
		anul 2023, persoane	anul 2024, persoane	+/-, persoane	%	2023	2024	abaterea
1	S.A. "Apă-Canal Chișinău"	1 599,0	1 588,0	-11,0	99,3	536,9	525,0	-11,9
2	S.A. "Mina din Chișinău"	16,0	17,0	1,0	106,3	133,5	133,3	-0,2
3	S.A. "Combinatul auto nr.4"	52,0	52,0	0,0	100,0	310,4	285,4	-25,0
4	S.A. "Edilitate"	120,0	73,0	-47,0	60,8	155,1	154,3	-0,8
5	S.A. "Moda"	13,0	13,0	0,0	100,0	786,8	892,9	106,1
6	S.A. "Taxi-service"	10,0	8,0	-2,0	80,0	591,7	752,6	161,0
7	S.A. "Franzeluța"	1 226,0	1 176,0	-50,0	95,9	596,1	610,3	14,2
8	S.A. "AMIC"	6,0	6,0	0,0	100,0	1 102,2	1 108,8	6,5
TOTAL		3 042,0	2 933,0	-109,0	96,4	542,1	546,9	4,8

În general, *numărul mediu de salariați* a scăzut în 2024 față de 2023, cu o reducere totală de 109 persoane la nivelul tuturor companiilor, adică aproximativ cu 3,6%. Această tendință sugerează o eficientizare a forței de muncă în cadrul multor companii, ca urmare a proceselor de automatizare, restructurări interne sau scăderii cererii pentru anumite servicii sau produse. Printre companiile cu cele mai semnificative reduceri de personal se numără S.A. "Edilitate", care a înregistrat o scădere drastică de aproape 40% în numărul de angajați, iar S.A. "Taxi-service" a redus personalul cu 20%.

În ceea ce privește *productivitatea muncii*, majoritatea companiilor au înregistrat creșteri, ceea ce indică o tendință generală de eficientizare a resurselor. De exemplu, S.A."Moda" a avut o creștere semnificativă a productivității, de 106,1 lei/persoană, iar S.A."Taxi-service" a înregistrat o creștere remarcabilă de 161 lei/persoană, cu toate că s-a redus numărul de angajați. Aceasta sugerează că aceste companii au reușit să obțină o productivitate mai mare cu mai puțini angajați, prin îmbunătățirea proceselor interne și adoptarea unor tehnologii mai eficiente.

Pe de altă parte, unele companii, precum S.A. "Combinatul auto nr.4", au înregistrat scăderi ale productivității muncii, de aproximativ 25 lei/persoană, ceea ce poate indica o scădere a eficienței sau o adaptare mai lentă la schimbările economice și tehnologice.

În ansamblu, scăderea numărului de angajați a fost însoțită de o ușoară creștere a productivității muncii, care a crescut de la 542,1 lei/persoană în 2023 la 546,9 lei/persoană în 2024. Acest lucru sugerează o tendință generală de eficientizare a forței de muncă, chiar și în contextul unei economii în schimbare și al unor provocări interne.

Cel mai mare salariu mediu al unui angajat, în conformitate cu informația prezentată de către S.A., care a depășit salariul mediu pe economie, în anul 2024 îl înregistrează următoarele societăți:

- S.A. "Apă-Canal Chișinău" cu 16 872,2 lei, fiind societatea care înregistrează astfel de rezultat 3 ani consecutiv, urmată de S.A. "Franzeluța" cu 13 801,9 lei;
- Cel mai mic salariu mediu a fost înregistrat de către S.A. „Edilitate”, constituind 7 187,7 lei, ceea ce reprezintă o scădere semnificativă față de anul precedent.

Indicatorii de bază ce caracterizează stabilitatea și rezultatele economico-financiare a societăților comerciale în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte

Rata stabilității financiare exprimă independența financiară a întreprinderii și reflectă măsura în care întreprinderea dispune de resurse financiare cu caracter permanent față de totalul resurselor de finanțare. Se consideră satisfăcătoare, dacă este mai mare sau egală cu 33.

- 7 societăți comerciale reflectă o rată a stabilității financiare satisfăcătoare, mai mare de 33;
- 1 societate comercială reflectă o rată a stabilității financiare mai mică de 33.

S.A. "Apă-Canal Chișinău"	0,83
S.A."Mina din Chișinău"	0,81
S.A."Combinatul auto nr.4"	0,96
S.A."Edilitate"	0,51
S.A."Moda"	0,01
S.A."Taxi-service"	0,99
S.A."Franzeļuța"	0,85
S.A."AMIC"	0,98

Rentabilitatea veniturilor din vânzări (comercială) reflectă capacitatea întreprinderii de a obține profit din comercializarea produselor, mărfurilor și prestarea serviciilor și reflectă eficiența gestionării vânzărilor, costurilor și prețurilor de vânzare a produselor, mărfurilor și serviciilor prestate, caracterizează profitul obținut la un leu venituri din vânzări. Valoarea optimă – minimum 20%.

S.A. "Apă-Canal Chișinău"	2,61
S.A."Mina din Chișinău"	-125,51
S.A."Combinatul auto nr.4"	0,27
S.A."Edilitate"	-33,91
S.A."Moda"	1,47
S.A."Taxi-service"	42,31
S.A."Franzeļuța"	5,26
S.A."AMIC"	13,87

Rentabilitatea capitalului propriu (financiară) caracterizează eficiența utilizării resurselor proprii. Acest indicator prezintă interes deosebit pentru investitorii existenți și potențiali, care doresc să maximizeze rezultatele, urmare a investiției efectuate. Nivelul optim este de 20-25%.

S.A. "Apă-Canal Chişinău"	5,17
S.A."Mina din Chişinău"	-29,77
S.A."Combinatul auto nr.4"	0,23
S.A."Edilitate"	-35,96
S.A."Moda"	-375,87
S.A."Taxi-service"	2,63
S.A."Franzeluţa"	15,58
S.A."AMIC"	2,00

Rentabilitatea activelor este unul dintre indicatorii principali de rentabilitate a unei companii, și măsoară eficiența utilizării activelor, din punct de vedere al profitului obținut la un leu investit în active. Valoarea optimă – 10%.

S.A. "Apă-Canal Chişinău"	1,72
S.A."Mina din Chişinău	-24,79
S.A."Combinatul auto nr.4"	0,22
S.A."Edilitate"	-21,01
S.A."Moda"	5,62
S.A."Taxi-service"	2,61
S.A."Franzeluţa"	12,91
S.A."AMIC"	1,61

- 1 societate comercială a atins un nivel ce depășește 10%;
- 5 societăți comerciale au înregistrat valori sub nivelul minim;
- 2 societăți comerciale au înregistrat o valoare negativă a indicatorului dat.

Rata autonomiei globale prezintă ponderea surselor proprii în totalul mijloacelor utilizate pentru finanțarea activității întreprinderii. Nivelul optim – 0,5.

- 6 societăți comerciale au depășit nivelul optim stabilit;
- 2 societăți comerciale a înregistrat indici sub nivelul optim;

S.A. "Apă-Canal Chişinău"	0,36
S.A."Mina din Chişinău"	0,81
S.A."Combinatul auto nr.4"	0,96
S.A."Edilitate"	0,51
S.A."Moda"	0,01
S.A."Taxi-service"	0,85
S.A."Franzeluţa"	0,85
S.A."AMIC"	0,80

Rata solvabilității generale reflecta capacitatea unei întreprinderi de a face față tuturor scadențelor sale, atât pe termen mediu și lung cât și pe termen scurt, fiind determinată ca raport între activele totale și totalul datoriilor. Acest indicator

reflectă gradul de acoperire a datoriilor pe seama activelor totale și posibilitatea întreprinderii de a transforma activele în lichidități, în vederea onorării obligațiilor de plată. Nivelul optim – 2,0.

S.A. "Apă-Canal Chișinău"	1,63
S.A."Mina din Chișinău"	5,30
S.A."Combinatul auto nr.4"	28,08
S.A."Edilitate"	2,04
S.A."Moda"	1,01
S.A."Taxi-service"	6,88
S.A."Franzeļuța"	6,55
S.A."AMIC"	5,22

- la 6 societăți comerciale, rata solvabilității generale este mai mare decât nivelul optim stabilit;
- la 2 societăți comerciale rata indicatorului analizat este sub nivelul optim.

Lichiditatea curentă presupune compararea activelor curente cu datoriile curente și arată dacă întreprinderea dispune de active curente suficiente pentru achitarea datoriilor pe termen scurt în suma deplină. Nivelul optim al acestui indicator este 1 – 2,5.

- 3 societăți comerciale au depășit nivelul optim stabilit;
- 2 societate comercială a înregistrat indici sub nivelul optim.
- 3 societăți comerciale au nivelul optim în limita indicată a acestuia.

S.A. "Apă-Canal Chișinău"	1,31
S.A."Mina din Chișinău"	0,89
S.A."Combinatul auto nr.4"	4,18
S.A."Edilitate"	0,90
S.A."Moda"	1,01
S.A."Taxi-service"	2,25
S.A."Franzeļuța"	3,88
S.A."AMIC"	71,36.

IV. Monitoringul financiar al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale și societăților comerciale, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte, aflate în procedură de insolvabilitate/faliment, lichidare, inactive

Conform datelor din Registrul patrimoniului public al Agenției Proprietății, la situația din 31.12.2024 avem datele prezentate în *Anexa nr.1 (b)*.

Potrivit datelor din situațiile financiare a entităților aflate în procedură de insolvabilitate/ lichidare, inactive, supuse monitoring-ului, la situația din 31.12.2024, activele totale au constituit pentru Î.M.G.F.L. avem suma de 361632,88 mii lei, iar pentru societățile pe acțiuni 63911,36 mii lei.

În ceea ce privește evoluția activelor întreprinderilor municipale de gestionare a fondului locativ (Î.M.G.F.L.) și a societăților pe acțiuni, aceasta este prezentată în tabelul nr. 19.

Tabelul nr.19

Nr .	Denumirea	Total Active 31.12.2023 (mii lei)	Total Active 31.12.2024 (mii lei)	Abaterea Total Active (mii lei)	Valoarea Medie a Activelor (mii lei)	Profit Net (pierdere netă) (mii lei)	Rentabilitatea activelor (%)	Datorii curente 31.12.2024 (mii lei)	Lichiditatea curentă
1	Total Î.M.G.F.L. în proces de lichidare	507279,31	361632,88	-145646,4	434456,1	-18046,29	-4,15	908924,33	0,4
2	Total S.A. în proces de lichidare	35878,06	63911,36	28033,3	49894,71	23970,85	48,04	48397,03	1,09

Pe parcursul anului referință 2024, activele entităților aflate în proces de lichidare au evoluat semnificativ. Î.M.G.F.L. a înregistrat o scădere de -28,7% a totalului activelor, ceea ce reflectă o diminuare considerabilă a valorii acestora, indicând o perioadă dificilă din punct de vedere financiar. În contrast, S.A. a avut o creștere semnificativă de +78%, semnalând o redresare sau o reevaluare pozitivă a activelor, ceea ce sugerează o gestionare mai eficientă a resurselor în 2024.

Profitul net a urmat o tendință similară: Î.M.G.F.L. a înregistrat o pierdere de -4,15%, ceea ce subliniază o performanță economică slabă, în timp ce S.A. a obținut un profit net de +48,04%, indicând o utilizare mult mai eficientă a activelor. De asemenea, Î.M.G.F.L. a avut datorii curente de 90% din valoarea

totală a activelor, ceea ce pune presiune mare pe capacitatea de a face față obligațiilor pe termen scurt, în timp ce S.A. au datorii curente de doar 48%, ceea ce sugerează o gestionare mai echilibrată a acestora.

Lichiditatea curentă a fost și ea semnificativ diferită, cu Î.M.G.F.L. având o lichiditate de 0,4%, un semn al dificultăților în a-și acoperi datoriile curente, în timp ce S.A. au o lichiditate de 1,09%, ceea ce reflectă o mai bună capacitate de a acoperi obligațiile pe termen scurt.

În concluzie, S.A. în proces de lichidare se află într-o poziție financiară mult mai stabilă comparativ cu Î.M.G.F.L., care continuă să se confrunte cu o scădere a activelor și o performanță economică negativă. Creșterea activelor și profitabilitatea ridicată a S.A. sugerează o gestionare mai eficientă și o capacitate

Tabelul nr.20

Nr.	Denumirea	Active Imobilizate 31.12.2023 (mii lei)	Active Circulante 31.12.2023 (mii lei)	Active Imobilizate 31.12.2024 (mii lei)	Active Circulante 31.12.2024 (mii lei)	Abaterea Active Imobilizate (mii lei)	Abaterea Active Circulante (mii lei)
1	Total Î.M.G.F.L. în proces de lichidare	793,55	506485,76	713,94	360918,94	-79,6	-145566,82
2	Total S.A. în proces de lichidare	12468	23410,06	11369,6	52541,76	-1098,4	29131,7

Pe baza datelor din tabel nr.20, în perioada 2023-2024, au avut loc modificări semnificative ale activelor imobilizate și circulante pentru entitățile aflate în proces de lichidare.

Î.M.G.F.L. în proces de lichidare:

Active Imobilizate: În 2023, valoarea activelor imobilizate era de 793,55 mii lei și a scăzut la 713,94 mii lei în 2024, înregistrând o abatere de -79,6 mii lei, ceea ce reprezintă o scădere de aproximativ 10%. Aceasta sugerează o diminuare a resurselor imobilizate.

Active Circulante: Activele circulante au scăzut semnificativ, de la 506 485,76 mii lei în 2023 la 360 918,94 mii lei în 2024, înregistrând o abatere de -145 566,82 mii lei. Acest lucru reprezintă o scădere de aproximativ 29%, ceea ce indică o reducere majoră a activelor pe termen scurt.

Societățile pe acțiuni în proces de lichidare:

Active Imobilizate: În cazul S.A., activele imobilizate au scăzut de la 12 468 mii lei în 2023 la 11.369,6 mii lei în 2024, cu o abatere de -1 098,4 mii lei, reprezentând o scădere de aproximativ 8,8%. Aceasta sugerează o reducere moderată a activelor imobilizate.

Active Circulante: În schimb, activele circulante ale S.A. au crescut semnificativ, de la 23 410,06 mii lei în 2023 la 52 541,76 mii lei în 2024, cu o abatere pozitivă de +29 131,7 mii lei, ceea ce reprezintă o creștere cu 1,24%. Aceasta sugerează o îmbunătățire semnificativă a activelor pe termen scurt, ceea ce poate reflecta o gestionare mai eficientă a resurselor.

Concluzii:

Î.M.G.F.L. în proces de lichidare a avut o scădere semnificativă a activelor, cu -10% la activele imobilizate și -29% la activele circulante, indicând o lichidare progresivă și o reducere semnificativă a resurselor.

S.A. în proces de lichidare a înregistrat o scădere moderată de -8,8% la activele imobilizate, dar o creștere semnificativă cu peste 1,24% a activelor circulante, ceea ce sugerează o gestionare mai bună a resurselor pe termen scurt și o posibilă redresare financiară.

Aceste date sugerează că Î.M.G.F.L. se află într-o situație financiară mai dificilă, cu o scădere semnificativă a activelor, în timp ce S.A. pare să își îmbunătățească performanța financiară prin creșterea activelor circulante.

Fluctuațiile de personal

În urma analizei datelor din situațiile financiare ale Întreprinderilor Municipale de Gestire a Fondului Locativ și a Societăților pe Acțiuni aflate în proces de lichidare/insolvabilitate/faliment, s-a observat o scădere de - 53 de angajați pentru anul de gestiune 2024 numărul de angajați pentru Î.M.G.F.L. fiind 623 salariați comparativ cu anul precedent 2023 care a avut cifra de 676 de angajați. Cât despre S.A. aflate în proces de lichiditate, fiind 4 la număr despre care dispunem de informație, avem 3 entități care sunt cu confirmare de lipsă a angajaților și una care are în numărul stabil de 2 angajați. Aceste date sugerează că majoritatea entităților au redus numărul de angajați, dar sunt și entități la care indicatorul rămâne stabil, cum ar fi Î.M.G.F.L. nr. 4, Î.M.G.F.L. nr.12, sau Î.M.G.F.L. nr.13. Există și entități care au înregistrat creșteri, cum ar fi Î.M.G.F.L. nr.9, unde numărul de angajați a crescut cu 3 persoane. Scăderile semnificative de personal avem la entitățile, Î.M.G.F.L. nr. 8 (-10 angajați) și Î.M.G.F.L. nr.16 (-9 angajați), ceea ce indică adaptabilitatea entităților la situația economică a acesteia care se afla în lichiditate.

V. Monitoringul *corporativ* al activității economico-financiare a întreprinderilor municipale și societăților comerciale, în capitalul social al cărora Consiliul municipal deține cotă-parte

În conformitate cu prevederile Legii nr. 246/2017 cu privire la întreprinderea de stat și întreprinderea municipală, Legii nr. 436/2006 cu privire la administrația publică locală, Legii nr. 136/2016 privind statutul municipiului Chișinău și Legii nr. 1134/1997 cu privire la societățile pe acțiuni, Consiliul municipal Chișinău, prin intermediul Comisiei pentru atestarea și autorizarea reprezentanților municipiului, desemnează reprezentanți ai municipalității în cadrul:

- consiliilor de administrație ale întreprinderilor municipale și societăților pe acțiuni;
- comisiilor de cenzori ale acestora;
- adunărilor generale ale acționarilor în societățile pe acțiuni, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte.

Din totalul de entități în care Consiliul municipal Chișinău deține cotă-parte, în anul 2024:

- au avut reprezentanți desemnați ai municipiului în consiliile de administrație și comisiile de cenzori - 28 de întreprinderi municipale și 9 societăți pe acțiuni (S.A. „Apă–Canal Chișinău”, S.A. „Edilitate”, S.A. „Moda”, S.A. „Combinatul Auto nr.4”, S.A. „Mina din Chișinău”, S.A. „Taxi-Service”, S.A. „Agenția municipală de ipotecă din Chișinău”, S.A. „Franzeluța”, S.A. „Business Incubator Alfa”, S.A. „Autocomtrans”);

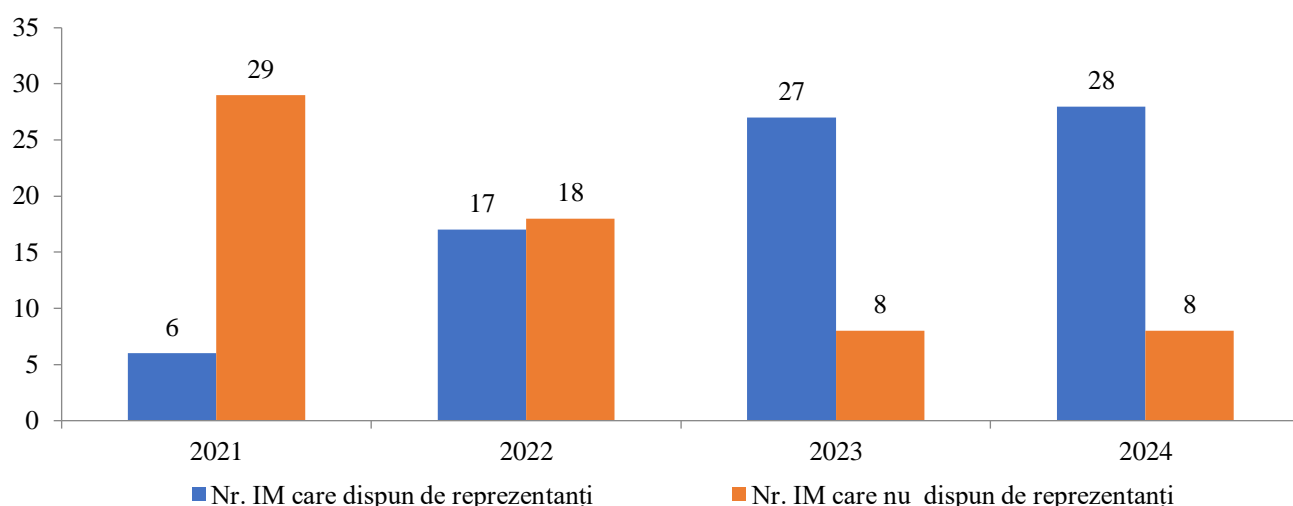
- la S.A. „Business Incubator Alfa”, Adunarea Generală a Acționarilor pentru anul 2024 nu a avut loc, astfel încât membrii organelor de conducere și control nu au fost votați;

- nu au dispus de organe de conducere și control în anul 2024 - 8 entități (Î.M. Direcția construcții capitale a Primăriei municipiului Chișinău, Î.M. „Binefăcătorul”, Î.M. Casa Limbii Române „Nichita Stănescu”, Î.M. „Centrul Lingvistic”, Î.M. Teatrul Municipal de Păpuși „Guguță”, Î.M. Instituția Națională Teatrul Municipal „Satiricus – Ion Luca Caragiale”, Î.M. de gestionare a fondului locativ nr.7, Î.M. „STI”, Î.M.A.P. „Rîșcani-ȘC”).

Situația din 2024 reprezintă o îmbunătățire semnificativă față de anii precedenți:

- în 2021, doar 6 întreprinderi municipale aveau organe de conducere și control;
- în 2022, numărul acestora a crescut la 17.

Fig.19 Repartizarea comparativă a reprezentanților municipiului Chișinău în Î.M.

Activitatea consiliilor de administrație și a comisiilor de cenzori în anul 2024:

- Consiliile de Administrație s-au întrunit în peste 93 de ședințe;
- Comisiile de Cenzori s-au întrunit în circa 26 de ședințe.

Principalele subiecte discutate în cadrul ședințelor Consiliilor de Administrație:

- Informarea organelor executive ale întreprinderilor municipale privind desemnarea membrilor în consilii și comisii;
- Stabilirea procedurilor de organizare și desfășurare a activității consiliilor și comisiilor (aprobarea regulamentelor de activitate);
- Alegerea președintelui și a secretarului;
- Aprobarea planurilor de afaceri și a devizelor anuale de venituri și cheltuieli;
- Aprobarea statelor de personal și a fondului de salarizare;
- Aprobarea regulamentelor interne și a planurilor de achiziții;
- Audierea rapoartelor organului executiv privind rezultatele financiare pentru anul precedent.

Subiecte suplimentare examinate de Consiliile de administrație:

- Selectarea entităților de audit pentru verificarea situațiilor financiare anuale;
- Analizarea contractelor de locațiune încheiate pentru bunurile imobile ale întreprinderilor, situațiile de litigiu aferente și identificarea imobilelor neutilizate în activitatea economică, în vederea transmiterii lor în locațiune;

- Ajustarea tarifelor pentru serviciile prestate și elaborarea proiectelor de decizie pentru aprobarea acestora;
- Repartizarea profitului net obținut în anul 2023 și înaintarea propunerilor către Consiliul municipal Chișinău;
- Casarea și excluderea de la balanță a mijloacelor fixe;
- Examinarea solicitărilor privind acordarea primelor și a ajutorului material angajaților și conducătorilor întreprinderilor, precum și a cererilor de sponsorizare.

Comisia de cenzori prezintă organul de control desemnat de fondator, cu atribuții de supraveghere a activității economico-financiare a întreprinderii. În perioada monitorizată, majoritatea comisiilor desemnate și-au executat atribuțiile, întocmind și prezentând rapoarte privind controlul activității economico-financiare pentru anul 2023 și semestrul I al anului 2024. Rapoartele au fost elaborate în conformitate cu cerințele cadrului normativ și respectând modelul aprobat.

În cadrul societăților pe acțiuni în care Consiliul municipal Chișinău deține cotă-parte în capitalul social, pe parcursul anului 2024 au avut loc peste 25 de ședințe ale Consiliilor societăților, Comisiilor de cenzori și Adunări Generale ale Acționarilor, la care au participat reprezentanții municipiului Chișinău.

Principalele subiecte examinate în cadrul ședințelor de lucru:

1. Aspecte economico-financiare:
 - analiza rezultatelor activității economice;
 - aprobarea statutelor și a regulamentelor interne;
 - aprobarea statelor de personal și a organigramelor;
 - repartizarea profitului net;
 - prezentarea informațiilor privind datoriile și creanțele;
 - examinarea rezultatelor inventarierii.
2. Administrarea activelor:
 - transmiterea în locațiune a activelor neutilizate în procesul de producere;
 - instituirea comisiilor pentru efectuarea procedurilor de casare a mijloacelor fixe uzate și casarea acestora.
3. Managementul resurselor umane și aspecte juridice:
 - examinarea cererilor privind încetarea raporturilor de muncă ale funcționarilor de conducere a societăților;
 - numirea în funcție a administratorilor;
 - analizarea și soluționarea cazurilor litigioase.

O situație nesatisfăcătoare se constată la S.A. „Business Incubator Alfa”, care de peste 10 ani nu desfășoară activitate economică, acumulând exclusiv

datorii față de buget.

Date generale:

- data fondării: 16.01.2003, în baza Deciziei Consiliului municipal Chișinău nr. 1/3.
- capital social: 3 442,0 mii lei, divizat în 34 420 acțiuni ordinare nominative, cu valoarea nominală de 100 lei fiecare (conform contractului de societate din 12.03.2003).

Structura capitalului social la fondare:

- 98,55% (3 392,0 mii lei) – aport al Consiliului municipal Chișinău, reprezentat de încăperile situate la etajele 2, 3 și 4 ale blocului de producere litera „C” (suprafață totală: 9 690,8 m², str. Alba-Iulia, 75);
- 0,87% (30,0 mii lei) – aport al S.A. „Alfa” (în procedură de reorganizare);
- 0,58% (20,0 mii lei) – aport al S.R.L. „Proalfa-Service”.

Organele de conducere (Adunarea generală a acționarilor și Consiliul de administrație) nu au fost funcționale în ultimii 11 ani, fapt ce contravine principiilor de bună guvernare corporativă și limitează posibilitățile de luare a deciziilor strategice.

S.A. „Business Incubator Alfa” nu și-a desfășurat activitatea economică în perioada 2013–2024, ceea ce a condus la acumularea de datorii față de buget și degradarea situației patrimoniale.

Activele imobile aferente aportului majoritar al Consiliului municipal Chișinău nu sunt utilizate eficient, generând pierderi de oportunitate economică.

În perioada 2020–2024, au fost înnoite actele constitutive - Statutele a circa 70% dintre întreprinderile municipale au fost actualizate și înregistrate la Agenția Servicii Publice, în conformitate cu prevederile cadrului normativ în vigoare.

În prezent, însă, opt entități economice municipale își desfășoară activitatea în baza unor statute depășite, fapt ce contravine cerințelor legale:

- Î.M. Direcția construcției capitale;
- Î.M. „Binefăcătorul”;
- Î.M. „STI”;
- Î.M. Teatrul municipal de păpuși „Guguță”;
- Î.M. Instituția Națională Teatrul Municipal „Satiricus – Ion Luca Caragiale”;
- Î.M. „Casa Limbii Române Nichita Stănescu” (pe parcursul anului 2024 a avut loc fuziunea întreprinderii date cu Î.M. „Centrul lingvistic” prin decizia 11/5 din 3.09.24,)
- Î.M. „Centrul Lingvistic”;
- Î.M. de Gestionare a Fondului Locativ nr. 7.

Pe parcursul anului 2024, conform informațiilor disponibile, la entitățile municipale vizate au fost efectuate 10 controale de către următoarele instituții:

- Direcția Audit Intern a Primăriei municipiului Chișinău;
- Inspecția Financiară a Ministerului Finanțelor;
- Serviciul Fiscal de Stat;
- Inspectoratul de Stat al Muncii;
- Inspectoratul Muncii al Sindicatelor FS „Sindindcomservice”;
- Companiile de audit: *AuditReal auditing&consulting*, *Societatea de Audit PrimAudit Company S.R.L.*, *AlexVal Audit S.R.L.*

Controalele au vizat perioadele aferente anilor precedenți, iar în urma acestora au fost prescrise măsuri pentru înlăturarea neregulilor constatate.

Principalele tipuri de încălcări constatate:

1. Deficiențe de guvernare corporativă:
 - lipsa organelor de conducere și control desemnate conform Legii nr. 246/2017;
 - premieri și plăți către conducători sau consilii administrative fără bază legală;
2. Probleme legate de evidența și gestionarea patrimoniului:
 - neînregistrarea dreptului de proprietate asupra bunurilor imobile la ASP;
 - bunuri imobile neînregistrate în contabilitate;
 - reevaluarea activelor nu a fost efectuată la justa valoare;
 - ratarea veniturilor din locațiunea patrimoniului public sau încheierea contractelor la prețuri diminuate;
 - casarea bunurilor fără autorizația fondatorului.
3. Abateri financiar-contabile:
 - inventarieri incomplete sau inexistente ale datoriilor și creanțelor;
 - cheltuieli fără documente justificative;
 - achiziții fără respectarea legislației privind achizițiile publice și lipsa regulamentelor interne specifice;
 - ajustarea contractelor de achiziții publice cu erori și fără înregistrarea acordurilor adiționale la Trezoreria de Stat.
4. Nereguli în domeniul salarizării și relațiilor de muncă:
 - calcularea și achitarea neregulamentară a ajutorului material, primelor și altor plăți;
 - modificarea contractelor individuale de muncă fără acord suplimentar;
 - acumularea restanțelor de concediu;
5. Alte constatări:
 - completarea incorectă a foilor de parcurs;
 - achiziționarea serviciilor financiare fără concurs de selectare a băncii.

Entitățile verificate au informat în scris Direcția Audit Intern PMC, Inspekția Financiară a Ministerului Finanțelor, Inspectoratul de Stat al Muncii și alte autorități competente, în termenii stabiliți în actele de control, anexând documente justificative privind măsurile întreprinse pentru remedierea neregulilor.

V. Concluzii

Analiza indicatorilor financiari ai entităților economice pentru anul 2024, în comparație cu anul 2023, relevă evoluții mixte atât în cadrul întreprinderilor municipale (Î.M.), cât și al societăților pe acțiuni (S.A.) (Tabelul 21)

Valoarea totală a **activelor** la I.M. au cunoscut o scădere de -1.68%, în timp ce S.A. au înregistrat o reducere mai pronunțată de -4.9%, indicând o diminuare a resurselor totale în ambele sectoare. În cazul **capitalului propriu**, I.M. au experimentat o scădere de -2.38%, semnalând o ușoară reducere a fondurilor proprii, în timp ce S.A. au înregistrat o creștere considerabilă de +6.47%, ceea ce sugerează o îmbunătățire a stabilității financiare.

Ccreanțele, I.M. au înregistrat o scădere semnificativă de -17.3%, ceea ce poate reflecta o mai bună gestionare a acestora sau o scădere a cerințelor față de debitori. În schimb, S.A. au avut o creștere ușoară de +2.5%, ceea ce poate sugera o întârziere în colectarea datoriilor. În ceea ce privește **datoriile totale**, I.M. au avut o mică reducere de -0.62%, în timp ce S.A. au reușit o scădere semnificativă de -13.6%, ceea ce reflectă o gestionare mai eficientă a obligațiilor financiare.

Referitor la **venitul din vânzări**, I.M. au înregistrat o creștere pozitivă de +3.7%, ceea ce denotă o performanță financiară mai bună, în timp ce S.A. au avut o scădere modestă de -2.7%, sugerând o ușoară stagnare în activitatea lor economică. În ceea ce privește **costurile vânzărilor**, I.M. au avut o majorare de +6.9%, ceea ce poate indica creșterea cheltuielilor operaționale, în timp ce S.A. au reușit o scădere de -4.2%, semnalând o gestionare mai eficientă a resurselor.

Valoarea **profitului net**, I.M. a înregistrat o creștere remarcabilă cu +133%, ceea ce reflectă o îmbunătățire semnificativă a performanței financiare, în timp ce S.A. au avut o scădere de -9.2%, semnalând o ușoară pierdere a rentabilității. Numărul de **societăți cu profit**, pentru I.M. a crescut cu +30%, iar numărul celor cu pierderi a scăzut cu -50%, ceea ce denotă o ameliorare generală a performanței financiare. În schimb, pentru S.A., numărul de societăți cu profit a rămas constant, iar cele cu pierderi nu au suferit modificări.

În anul 2024, întreprinderile municipale au înregistrat o tendință favorabilă de dezvoltare, caracterizată prin creșteri semnificative ale veniturilor și ale profitului net, precum și printr-o gestionare mai eficientă a datoriilor și creanțelor. În schimb, societățile comerciale au manifestat o evoluție mixtă, marcată de diminuarea veniturilor și a profitului net, concomitent cu îmbunătățirea eficienței costurilor și a managementului datoriilor

Tabelul nr.21

Indicatori	Întreprinderi municipale (35)			Societăți comerciale în capitalul cărora, CMC deține cotă-parte (8)			Total la 31.12.2024
	2023, mii lei	2024, mii lei	Abaterea, +/-, mii lei	2023, mii lei	2024, mii lei	Abaterea, +/-, mii lei	
Active	4746269,4	4666630,1	-79639,3	1893569,6	1800936,5	-92633,1	6467566,6
Capital propriu	3 062 831,51	2 989 895,03	-72 936,48	890 611,9	948 215,14	57 603,25	3938110,16
Creanțe	241567,9	199750,8	-41 817,10	180213,2	184635,3	4 422,10	384386,1
Datorii totale	1 650 780,20	1 640 457,00	-10 323,20	977 465,99	843 792,20	-133 673,79	2484249,2
Venitul din vânzări	2 526 498,20	2 620 114,00	93 615,80	1 649 017,1	1 604 145,80	-44 871,30	4224259,8
Costul vânzărilor	2 172 836,50	2 324 158,50	151 322,00	1 209 513,1	1 159 085,80	-50 427,30	3483244,3
Profit net /pierdere netă	27 830,40	64 967,80	37 137,40	62 233,4	56 551,70	-5 681,70	121519,5
Cu profit	20	26	6	6	6	0	32
Cu pierderi	14	7	-7	2	2	0	9
Cu rezultat financiar nul	1	2	1	0	0	0	2

În urma analizei datelor privind datoriile față de buget ale întreprinderilor municipale, se observă o tendință generală de scădere semnificativă a acestora, totalul datoriilor față de buget reducându-se de la 112 227,5 mii lei în anul 2023 până la 37 234,7 mii lei în 2024, ceea ce reprezintă o scădere considerabilă cu 66.8%. Această reducere sugerează o gestionare mai eficientă a datoriilor și o posibilă stabilizare financiară a întreprinderilor municipale. Întreprinderile municipale precum "Regia transport electric", "Regia autosalubritate" și "Piața centrală", au înregistrat reduceri semnificative ale datoriilor față de buget, ceea ce poate indica plăți mai eficiente și o gestionare mai bună a obligațiilor fiscale. Totuși, există și câteva excepții, cum ar fi ÎM "Regia Comunal-Locativă Durlești" și ÎM "Centrul stomatologic municipal", unde datoriile față de buget nu au înregistrat scăderi semnificative sau chiar au crescut.

În concluzie, 2024 a adus o performanță financiară mai bună în ceea ce privește gestionarea datoriilor față de buget, ceea ce contribuie la o situație financiară mai stabilă pentru întreprinderile municipale comparativ cu 2023.

În analiza datoriilor față de bugetul public național pentru societățile comerciale în perioada anilor 2023-2024, observăm o scădere generală a acestora. Totalul datoriilor față de buget pentru toate societățile comerciale a scăzut de la 11.382,8 mii lei în anul 2023 la 9.608,6 mii lei în 2024, ceea ce reprezintă o reducere de -15.6%. Această scădere sugerează o gestionare mai eficientă a obligațiilor fiscale în majoritatea cazurilor. Deși unele societăți, cum ar fi SA "Mina din Chișinău" și SA "Edilitate", au înregistrat creșteri ale datoriilor față de buget, cu procente de +146.6% și +67.4% respectiv, tendința generală este pozitivă.

Cele mai semnificative scăderi au fost înregistrate de SA "Taxi-service", care a avut o reducere impresionantă de -91.1%, și de SA "Moda", cu o scădere de -88.7%. Evoluția dată contribuie la scăderea totală a datoriilor față de buget și denotă o performanță financiară mai bună și o gestionare mai eficientă a resurselor fiscale de către majoritatea societăților comerciale.

Considerăm necesară:

- Întreprinderea măsurilor convenite în raport cu entitățile, în capitalul social al cărora Consiliul municipal Chișinău deține cotă-parte, al căror capital propriu este negativ sau mai mic decât capitalul social.
- Respectarea, pe baza principiilor bunei guvernări, a prevederilor Legii privind controlul financiar public intern nr.229/2010, întru consolidarea răspunderii manageriale, pentru gestionarea optimă a resurselor întreprinderii.
- Stabilirea și implementarea măsurilor, privind achitarea datoriilor acumulate față de bugetul public, de către directorii entităților, în capitalul social al cărora CMC deține cotă-parte.
- Monitorizarea riguroasă de către conducătorii entităților, în capitalul social al cărora Consiliul municipal Chișinău deține cotă-parte, a creanțelor entităților și anume a modului de recuperare al acestora, pentru a evita apariția creanțelor dubioase, compromise care nu pot fi recuperate și care generează pierderi financiare pentru entitate, efectuarea inventarierii anuale a creanțelor în vederea confirmării acestora, întreprinderea măsurilor timpurii cu privire la stingerea acestora pentru a nu admite creanțe compromise și a măsurilor juridice necesare pentru recuperarea creanțelor în instanța de judecată.
- Implementarea sistemului de control intern la nivel de entități, în corespundere cu cerințele legislației contabile în vigoare, a managementului riscurilor de corupție, asigurarea transparenței procedurilor de achiziții, precum și a activității desfășurate prin publicarea informațiilor obligatorii pe pagina web etc.
- Actualizarea sau întocmirea după caz, a regulamentelor interne necesare desfășurării activităților entităților.
- Necesitatea de instruire a personalului, întru evitarea lacunelor în abilitățile profesionale ale angajaților, prin participarea la cursuri, seminare, etc.